

Genesis

1In principio creavit Iouo Deus cælum et terram. 2Terra autem erat inanis et vacua, et tenebræ erant super faciem abyssi : et spiritus Iouis Dei ferebatur super aquas. 3Dixitque Iouo Deus : Fiat lux. Et facta est lux. 4Et vidit Iouo Deus lucem quod esset bona : et divisit Iouo Deus lucem a tenebris. 5Appellavitque Iouo Deus lucem Diem, et tenebras Noctem : factumque est vespere et mane, dies unus. 6Dixit quoque Iouo Deus : Fiat firmamentum in medio aquarum : et dividat aquas ab aquis. 7Et fecit Iouo Deus firmamentum, divisitque aquas, quæ erant sub firmamento, ab his, quæ erant super firmamentum. Et factum est ita. 8Vocavitque Iouo Deus firmamentum, Cælum : et factum est vespere et mane, dies secundus. 9Dixit vero Iouo Deus : Congregentur aquæ, quæ sub cælo sunt, in locum unum : et appareat arida. Et factum est ita. 10Et vocavit Iouo Deus aridam Terram, congregationesque aquarum appellavit Maria. Et vidit Iouo Deus quod esset bonum. 11Et ait : Germinet terra herbam virentem, et facientem semen, et lignum pomiferum faciens fructum juxta genus suum, cujus semen in semetipso sit super terram. Et factum est ita. 12Et protulit terra herbam virentem, et facientem semen juxta genus suum, lignumque faciens fructum, et habens unumquodque sementem secundum speciem suam. Et vidit Iouo Deus quod esset bonum. 13Et factum est vespere et mane, dies tertius. 14Dixit autem Iouo Deus : Fiant luminaria in firmamento cæli, et dividant diem ac noctem, et sint in signa et tempora, et dies et annos : 15ut luceant in firmamento cæli, et illuminent terram. Et factum est ita. 16Fecitque Iouo Deus duo luminaria magna : luminare majus, ut præesset diei : et luminare minus, ut præesset nocti : et stellas. 17Et posuit eas in firmamento cæli, ut lucerent super terram, 18et præessent diei ac nocti, et dividerent lucem ac tenebras. Et vidit Iouo Deus quod esset bonum. 19Et factum est vespere et mane, dies quartus. 20Dixit etiam Iouo Deus : Producant aquæ reptile animæ viventis, et volatile super terram sub firmamento cæli. 21Creavitque Iouo Deus cete grandia, et omnem animam viventem atque motabilem, quam produxerant aquæ in species suas, et omne volatile secundum genus suum. Et vidit Iouo Deus quod esset bonum. 22Benedixitque eis, dicens : Crescite, et multiplicamini, et replete aquas maris : avesque multiplicentur super terram. 23Et factum est vespere et mane, dies quintus. 24Dixit quoque Iouo Deus : Producat terra animam viventem in

genere suo, jumenta, et reptilia, et bestias terræ secundum species suas. Factumque est ita. 25Et fecit Iouo Deus bestias terræ juxta species suas, et jumenta, et omne reptile terræ in genere suo. Et vidit Iouo Deus quod esset bonum, 26et ait Iouo Deus: Faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram : et præsit piscibus maris, et volatilibus cæli, et bestiis, universæque terræ, omnique reptili, quod movetur in terra. 27Et creavit Iouo Deus hominem ad imaginem suam : ad imaginem Iouis Dei creavit illum, masculum et feminam creavit eos. 28Benedixitque illis Iouo Deus, et ait Iouo Deus: Crescite et multiplicamini, et replete terram, et subjicite eam, et dominamini piscibus maris, et volatilibus cæli, et universis animantibus, quæ moventur super terram. 29Dixitque Iouo Deus : Ecce dedi vobis omnem herbam afferentem semen super terram, et universa ligna quæ habent in semetipsis sementem generis sui, ut sint vobis in escam : 30et cunctis animantibus terræ, omnique volucris cæli, et universis quæ moventur in terra, et in quibus est anima vivens, ut habeant ad vescendum. Et factum est ita. 31Viditque Iouo Deus cuncta quæ fecerat, et erant valde bona. Et factum est vespere et mane, dies sextus.

2Igitur perfecti sunt cæli et terra, et omnis ornatus eorum. 2Complevitque Iouo Deus die septimo opus suum quod fecerat : et requievit die septimo ab universo opere quod patrarat. 3Et benedixit Iouo Deus diei septimo, et sanctificavit illum, quia in ipso cessaverat ab omni opere suo quod creavit Iouo Deus ut faceret. 4Istæ sunt generationes cæli et terræ, quando creata sunt, in die quo fecit Iouo Deus cælum et terram, 5et omne virgultum agri antequam oriretur in terra, omnemque herbam regionis priusquam germinaret : non enim pluerat Iouo Deus super terram, et homo non erat qui operaretur terram : 6sed fons ascendebat e terra, irrigans universam superficiem terræ. 7Formavit igitur Iouo Deus hominem de limo terræ, et inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ, et factus est homo in animam viventem. 8Plantaverat autem Iouo Deus paradisum voluptatis a principio, in quo posuit hominem quem formaverat. 9Produxitque Iouo Deus de humo omne lignum pulchrum visu, et ad vescendum suave lignum etiam vitæ in medio paradisi, lignumque scientiæ boni et mali. 10Et fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum paradisum, qui inde dividitur in quatuor capita. 11Nomen uni Phison : ipse est qui circuit omnem

Genesis

terram Hevilath, ubi nascitur aurum : 12et aurum terræ illius optimum est ; ibi invenitur bdellium, et lapis onychinus. 13Et nomen fluvii secundi Gehon ; ipse est qui circumit omnem terram Æthiopiæ. 14Nomen vero fluminis tertii, Tigris : ipse vadit contra Assyrios. Fluvius autem quartus, ipse est Euphrates. 15Tulit ergo Iouo Deus hominem, et posuit eum in paradiso voluptatis, ut operaretur, et custodiret illum : 16præcepitque Iouo Deus ei, dicens : Ex omni ligno paradisi comede ; 17de ligno autem scientiæ boni et mali ne comedas : in quocumque enim die comederis ex eo, morte morieris. 18Dixit quoque Iouo Deus : Non est bonum esse hominem solum : faciamus ei adiutorium simile sibi. 19Formatis igitur Iouo Deus de humo cunctis animantibus terræ, et universis volatilibus cæli, adduxit ea ad Adam, ut videret quid vocaret ea : omne enim quod vocavit Adam animæ viventis, ipsum est nomen ejus. 20Appellavitque Adam nominibus suis cuncta animantia, et universa volatilia cæli, et omnes bestias terræ : Adæ vero non inveniebatur adiutor similis ejus. 21Immisit ergo Iouo Deus soporem in Adam : cumque obdormisset, tulit unam de costis ejus, et replevit carnem pro ea. 22Et ædificavit Iouo Deus costam, quam tulerat de Adam, in mulierem : et adduxit eam ad Adam. 23Dixitque Adam : Hoc nunc os ex ossibus meis, et caro de carne mea : hæc vocabitur Virago, quoniam de viro sumpta est. 24Quam ob rem relinquet homo patrem suum, et matrem, et adhærebit uxori suæ : et erunt duo in carne una. 25Erat autem uterque nudus, Adam scilicet et uxor ejus : et non erubescabant.

3Sed et serpens erat callidior cunctis animantibus terræ quæ fecerat Iouo Deus. Qui dixit ad mulierem : Cur præcepit vobis Deus ut non comederetis de omni ligno paradisi ? 2Cui respondit mulier : De fructu lignorum, quæ sunt in paradiso, vescimur : 3de fructu vero ligni quod est in medio paradisi, præcepit nobis Deus ne comederemus, et ne tangeremus illud, ne forte moriamur. 4Dixit autem serpens ad mulierem : Nequaquam morte moriemini. 5Scit enim Deus quod in quocumque die comederitis ex eo, aperientur oculi vestri, et eritis sicut dii, scientes bonum et malum. 6Vidit igitur mulier quod bonum esset lignum ad vescendum, et pulchrum oculis, aspectuque delectabile : et tulit de fructu illius, et comedit : deditque viro suo, qui comedit. 7Et aperti sunt oculi amborum ; cumque cognovissent se esse nudos, consuerunt folia ficus,

et fecerunt sibi perizomata. 8Et cum audissent vocem Iouis Dei deambulantis in paradiso ad auram post meridiem, abscondit se Adam et uxor ejus a facie Iouis Dei in medio ligni paradisi. 9Vocavitque Iouo Deus Adam, et dixit ei : Ubi es ? 10Qui ait : Vocem tuam audivi in paradiso, et timui, eo quod nudus essem, et abscondi me. 11Cui dixit : Quis enim indicavit tibi quod nudus esses, nisi quod ex ligno de quo præceperam tibi ne comederes, comedisti ? 12Dixitque Adam : Mulier, quam dedisti mihi sociam, dedit mihi de ligno, et comedi. 13Et dixit Iouo Deus ad mulierem : Quare hoc fecisti ? Quæ respondit : Serpens decepit me, et comedi. 14Et ait Iouo Deus ad serpentem : Quia fecisti hoc, maledictus es inter omnia animantia, et bestias terræ : super pectus tuum gradieris, et terram comedes cunctis diebus vitæ tuæ. 15Inimicitias ponam inter te et mulierem, et semen tuum et semen illius : ipsa conteret caput tuum, et tu insidiaberis calcaneo ejus. 16Mulieri quoque dixit : Multiplicabo ærumnas tuas, et conceptus tuos : in dolore paries filios, et sub viri potestate eris, et ipse dominabitur tui. 17Adæ vero dixit : Quia audisti vocem uxoris tuæ, et comedisti de ligno, ex quo præceperam tibi ne comederes, maledicta terra in opere tuo : in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitæ tuæ. 18Spinas et tribulos germinabit tibi, et comedes herbam terræ. 19In sudore vultus tui vesceris pane, donec revertaris in terram de qua sumptus es : quia pulvis es et in pulverem reverteris. 20Et vocavit Adam nomen uxoris suæ, Heva : eo quod mater esset cunctorum viventium. 21Fecit quoque Iouo Deus Adæ et uxori ejus tunicas pelliceas, et induit eos : 22et ait Iouo Deus : Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est, sciens bonum et malum : nunc ergo ne forte mittat manum suam, et sumat etiam de ligno vitæ, et comedat, et vivat in æternum. 23Et emisit eum Iouo Deus de paradiso voluptatis, ut operaretur terram de qua sumptus est. 24Ejecitque Adam : et collocavit ante paradisum voluptatis cherubim, et flammeum gladium, atque versatilem, ad custodiendam viam ligni vitæ.

4Adam vero cognovit uxorem suam Hevam, quæ concepit et peperit Cain, dicens : Possedi hominem per Iouem. 2Rursumque peperit fratrem ejus Abel. Fuit autem Abel pastor ovium, et Cain agricola. 3Factum est autem post multos dies ut offerret Cain de fructibus terræ munera Ioui. 4Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui, et de adipibus eorum : et respexit Iouo ad

Genesis

Abel, et ad munera ejus. 5Ad Cain vero, et ad munera illius non respexit : iratusque est Cain vehementer, et concidit vultus ejus. 6Dixitque Iouo ad eum : Quare iratus es ? et cur concidit facies tua ? 7nonne si bene egeris, recipies : sin autem male, statim in foribus peccatum aderit ? sed sub te erit appetitus ejus, et tu dominaberis illius. 8Dixitque Cain ad Abel fratrem suum : Egrediamur foras. Cumque essent in agro, consurrexit Cain adversus fratrem suum Abel, et interfecit eum. 9Et ait Iouo ad Cain : Ubi est Abel frater tuus ? Qui respondit : Nescio : num custos fratris mei sum ego ? 10Dixitque ad eum : Quid fecisti ? vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra. 11Nunc igitur maledictus eris super terram, quæ aperuit os suum, et suscepit sanguinem fratris tui de manu tua. 12Cum operatus fueris eam, non dabit tibi fructus suos : vagus et profugus eris super terram. 13Dixitque Cain ad Iouem : Major est iniquitas mea, quam ut veniam merear. 14Ecce ejicis me hodie a facie terræ, et a facie tua abscondar, et ero vagus et profugus in terra : omnis igitur qui invenerit me, occidet me. 15Dixitque ei Iouo : Nequaquam ita fiet : sed omnis qui occiderit Cain, septuplum punietur. Posuitque Iouo Cain signum, ut non interficeret eum omnis qui invenisset eum. 16Egressusque Cain a facie Iouis, habitavit profugus in terra ad orientalem plagam Eden. 17Cognovit autem Cain uxorem suam, quæ concepit, et peperit Henoch : et ædificavit civitatem, vocavitque nomen ejus ex nomine filii sui, Henoch. 18Porro Henoch genuit Irad, et Irad genuit Maviaël, et Maviaël genuit Mathusaël, et Mathusaël genuit Lamech. 19Qui accepit duas uxores, nomen uni Ada, et nomen alteri Sella. 20Genuitque Ada Jabel, qui fuit pater habitantium in tentoriis, atque pastorum. 21Et nomen fratris ejus Jubal : ipse fuit pater canentium cithara et organo. 22Sella quoque genuit Tubalcain, qui fuit malleator et faber in cuncta opera æris et ferri. Soror vero Tubalcain, Noëma. 23Dixitque Lamech uxoribus suis Adæ et Sellæ : Audite vocem meam, uxores Lamech ; auscultate sermonem meum : quoniam occidi virum in vulnus meum, et adolescentulum in livorem meum. 24Septuplum ultio dabitur de Cain : de Lamech vero septuagies septies. 25Cognovit quoque adhuc Adam uxorem suam : et peperit filium, vocavitque nomen ejus Seth, dicens : Posuit mihi Deus semen aliud pro Abel, quem occidit Cain. 26Sed et Seth natus est filius, quem vocavit Enos : iste cœpit invocare nomen Iouis.

5Hic est liber generationis Adam. In die qua creavit Deus hominem, ad similitudinem Dei fecit illum. 2Masculum et feminam creavit eos, et benedixit illis : et vocavit nomen eorum Adam, in die quo creati sunt. 3Vixit autem Adam centum triginta annis : et genuit ad imaginem et similitudinem suam, vocavitque nomen ejus Seth. 4Et facti sunt dies Adam, postquam genuit Seth, octingenti anni : genuitque filios et filias. 5Et factum est omne tempus quod vixit Adam, anni nongenti triginta, et mortuus est. 6Vixit quoque Seth centum quinque annis, et genuit Enos. 7Vixitque Seth, postquam genuit Enos, octingentis septem annis, genuitque filios et filias. 8Et facti sunt omnes dies Seth nongentorum duodecim annorum, et mortuus est. 9Vixit vero Enos nonaginta annis, et genuit Cainan. 10Post cujus ortum vixit octingentis quindecim annis, et genuit filios et filias. 11Factique sunt omnes dies Enos nongenti quinque anni, et mortuus est. 12Vixit quoque Cainan septuaginta annis, et genuit Malaleel. 13Et vixit Cainan, postquam genuit Malaleel, octingentis quadraginta annis, genuitque filios et filias. 14Et facti sunt omnes dies Cainan nongenti decem anni, et mortuus est. 15Vixit autem Malaleel sexaginta quinque annis, et genuit Jared. 16Et vixit Malaleel, postquam genuit Jared, octingentis triginta annis, et genuit filios et filias. 17Et facti sunt omnes dies Malaleel octingenti nonaginta quinque anni, et mortuus est. 18Vixitque Jared centum sexaginta duobus annis, et genuit Henoch. 19Et vixit Jared, postquam genuit Henoch, octingentis annis, et genuit filios et filias. 20Et facti sunt omnes dies Jared nongenti sexaginta duo anni, et mortuus est. 21Porro Henoch vixit sexaginta quinque annis, et genuit Mathusalam. 22Et ambulavit Henoch cum Deo : et vixit, postquam genuit Mathusalam, trecentis annis, et genuit filios et filias. 23Et facti sunt omnes dies Henoch trecenti sexaginta quinque anni. 24Ambulavitque cum Deo, et non apparuit : quia tulit eum Deus. 25Vixit quoque Mathusala centum octoginta septem annis, et genuit Lamech. 26Et vixit Mathusala, postquam genuit Lamech, septingentis octoginta duobus annis, et genuit filios et filias. 27Et facti sunt omnes dies Mathusala nongenti sexaginta novem anni, et mortuus est. 28Vixit autem Lamech centum octoginta duobus annis, et genuit filium : 29vocavitque nomen ejus Noë, dicens : Iste consolabitur nos ab operibus et laboribus manuum nostrarum in terra, cui maledixit Iouo. 30Vixitque Lamech, postquam genuit Noë,

Genesis

quingentis nonaginta quinque annis, et genuit filios et filias. 31Et facti sunt omnes dies Lamech septingenti septuaginta septem anni, et mortuus est. Noë vero cum quingentorum esset annorum, genuit Sem, Cham et Japheth.

6Cumque cœpissent homines multiplicari super terram, et filias procreassent, 2videntes filii Dei filias hominum quod essent pulchræ, acceperunt sibi uxores ex omnibus, quas elegerant. 3Dixitque **Iouo** : Non permanebit spiritus meus in homine in æternum, quia caro est : eruntque dies illius centum viginti annorum. 4Gigantes autem erant super terram in diebus illis : postquam enim ingressi sunt filii Dei ad filias hominum, illæque genuerunt, isti sunt potentes a sæculo viri famosi. 5Videns autem **Iouo** quod multa malitia hominum esset in terra, et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tempore, 6pœnituit eum Iouo quod hominum fecisset in terra. Et tactus dolore cordis intrinsecus, 7Delebo, inquit, hominem, quem creavi, a facie terræ, ab homine usque ad animantia, a reptili usque ad volucres cæli : pœnitet enim me fecisse eos. 8Noë vero invenit gratiam coram Ioui. 9Hæ sunt generationes Noë : Noë vir justus atque perfectus fuit in generationibus suis ; cum Deo ambulavit. 10Et genuit tres filios, Sem, Cham et Japheth. 11Corrupta est autem terra coram Deo, et repleta est iniquitate. 12Cumque vidisset Deus terram esse corruptam (omnis quippe caro corruperat viam suam super terram), 13dixit ad Noë : Finis universæ carnis venit coram me : repleta est terra iniquitate a facie eorum, et ego disperdam eos cum terra. 14Fac tibi arcam de lignis lævigatis ; mansiunculas in arca facies, et bitumine linies intrinsecus et extrinsecus. 15Et sic facies eam : trecentorum cubitorum erit longitudo arcæ, quinquaginta cubitorum latitudo, et triginta cubitorum altitudo illius. 16Fenestram in arca facies, et in cubito consummabis summitatem ejus : ostium autem arcæ pones ex latere ; deorsum, cœnacula et tristega facies in ea. 17Ecce ego adducam aquas diluvii super terram, ut interficiam omnem carnem, in qua spiritus vitæ est subter cælum : universa quæ in terra sunt, consumentur. 18Ponamque fœdus meum tecum : et ingredieris arcam tu et filii tui, uxor tua, et uxores filiorum tuorum tecum. 19Et ex cunctis animantibus universæ carnis bina induces in arcam, ut vivant tecum : masculini sexus et feminini. 20De volucris juxta genus suum, et de jumentis in genere suo, et ex omni reptili terræ

secundum genus suum : bina de omnibus ingredientur tecum, ut possint vivere. 21Tolles igitur tecum ex omnibus escis, quæ mandi possunt, et comportabis apud te : et erunt tam tibi, quam illis in cibum. 22Fecit igitur Noë omnia quæ præceperat illi Deus.

7Dixitque Iouo ad eum : Ingredere tu et omnis domus tua in arcam : te enim vidi justum coram me in generatione hac. 2Ex omnibus animantibus mundis tolle septena et septena, masculum et feminam : de animantibus vero immundis duo et duo, masculum et feminam. 3Sed et de volatilibus cæli septena et septena, masculum et feminam : ut salvetur semen super faciem universæ terræ. 4Adhuc enim, et post dies septem ego pluam super terram quadraginta diebus et quadraginta noctibus : et delebo omnem substantiam, quam feci, de superficie terræ. 5Fecit ergo Noë omnia quæ mandaverat ei Iouo. 6Eratque sexcentorum annorum quando diluvii aquæ inundaverunt super terram. 7Et ingressus est Noë et filii ejus, uxor ejus et uxores filiorum ejus cum eo in arcam propter aquas diluvii. 8De animantibus quoque mundis et immundis, et de volucris, et ex omni quod movetur super terram, 9duo et duo ingressa sunt ad Noë in arcam, masculus et femina, sicut præceperat Deus Noë. 10Cumque transissent septem dies, aquæ diluvii inundaverunt super terram. 11Anno sexcentesimo vitæ Noë, mense secundo, septimodecimo die mensis, rupti sunt omnes fontes abyssi magnæ, et cataractæ cæli apertæ sunt : 12et facta est pluvia super terram quadraginta diebus et quadraginta noctibus. 13In articulo diei illius ingressus est Noë, et Sem, et Cham, et Japheth filii ejus ; uxor illius, et tres uxores filiorum ejus cum eis in arcam : 14ipsi et omne animal secundum genus suum, universaque jumenta in genere suo, et omne quod movetur super terram in genere suo, cunctumque volatile secundum genus suum, universæ aves, omnesque volucres, 15ingressæ sunt ad Noë in arcam, bina et bina ex omni carne, in qua erat spiritus vitæ. 16Et quæ ingressa sunt, masculus et femina ex omni carne introierunt, sicut præceperat ei Deus : et inclusit eum Iouo deforis. 17Factumque est diluvium quadraginta diebus super terram : et multiplicatæ sunt aquæ, et elevaverunt arcam in sublime a terra. 18Vehementer enim inundaverunt, et omnia repleverunt in superficie terræ : porro arca ferebatur super aquas. 19Et aquæ prævaluerunt nimis super terram : oportique sunt omnes montes excelsi sub universo cælo.

Genesis

20Quindecim cubitis altior fuit aqua super montes, quos operuerat. 21Consumptaque est omnis caro quæ movebatur super terram, volucrum, animantium, bestiarum, omniumque reptilium, quæ reptant super terram : universi homines, 22et cuncta, in quibus spiraculum vitæ est in terra, mortua sunt. 23Et delevit omnem substantiam quæ erat super terram, ab homine usque ad pecus, tam reptile quam volucres cæli : et deleta sunt de terra. Remansit autem solus Noë, et qui cum eo erant in arca. 24Obtinueruntque aquæ terram centum quinquaginta diebus.

8Recordatus autem Deus Noë, cunctorumque animantium, et omnium jumentorum, quæ erant cum eo in arca, adduxit spiritum super terram, et imminutæ sunt aquæ. 2Et clausi sunt fontes abyssi, et cataractæ cæli : et prohibitæ sunt pluvie de cælo. 3Reversæque sunt aquæ de terra euntes et redeuntes : et cœperunt minui post centum quinquaginta dies. 4Requievitque arca mense septimo, vigesimo septimo die mensis, super montes Armeniæ. 5At vero aquæ ibant et decrescebant usque ad decimum mensem : decimo enim mense, primo die mensis, apparuerunt cacumina montium. 6Cumque transissent quadraginta dies, aperiens Noë fenestram arcæ, quam fecerat, dimisit corvum, 7qui egrediebatur, et non revertebatur, donec siccarentur aquæ super terram. 8Emisit quoque columbam post eum, ut videret si jam cessassent aquæ super faciem terræ. 9Quæ cum non invenisset ubi requiesceret pes ejus, reversa est ad eum in arcam : aquæ enim erant super universam terram : extenditque manum, et apprehensam intulit in arcam. 10Expectatis autem ultra septem diebus aliis, rursus dimisit columbam ex arca. 11At illa venit ad eum ad vesperam, portans ramum olivæ virentibus foliis in ore suo : intellexit ergo Noë quod cessassent aquæ super terram. 12Expectavitque nihilominus septem alios dies : et emisit columbam, quæ non est reversa ultra ad eum. 13Igitur sexcentesimo primo anno, primo mense, prima die mensis, imminutæ sunt aquæ super terram : et aperiens Noë tectum arcæ, aspexit, viditque quod exsiccata esset superficies terræ. 14Mense secundo, septimo et vigesimo die mensis arefacta est terra. 15Locutus est autem Deus ad Noë, dicens : 16Egredere de arca, tu et uxor tua, filii tui et uxores filiorum tuorum tecum. 17Cuncta animantia, quæ sunt apud te, ex omni carne, tam in volatilibus quam in bestiis et universis reptilibus, quæ reptant super terram,

educ tecum, et ingredimini super terram : crescite et multiplicamini super eam. 18Egressus est ergo Noë, et filii ejus : uxor illius, et uxores filiorum ejus cum eo. 19Sed et omnia animantia, jumenta, et reptilia quæ reptant super terram, secundum genus suum, egressa sunt de arca. 20Edificavit autem Noë altare Ioui : et tollens de cunctis pecoribus et volucris mundis, obtulit holocausta super altare. 21Odoratusque est Iouo odorem suavitatis, et ait **Iouo**: Nequaquam ultra maledicam terræ propter homines : sensus enim et cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua : non igitur ultra percutiam omnem animam viventem sicut feci. 22Cunctis diebus terræ, sementis et messis, frigus et æstus, æstas et hiems, nox et dies non requiescent.

9Benedixitque Deus Noë et filiis ejus. Et dixit ad eos : Crescite, et multiplicamini, et replete terram. 2Et terror vester ac tremor sit super cuncta animalia terræ, et super omnes volucres cæli, cum universis quæ moventur super terram : omnes pisces maris manui vestræ traditi sunt. 3Et omne, quod movetur et vivit, erit vobis in cibum : quasi olera virentia tradidi vobis omnia. 4Excepto, quod carnem cum sanguine non comedetis. 5Sanguinem enim animarum vestrarum requiram de manu cunctarum bestiarum : et de manu hominis, de manu viri, et fratris ejus requiram animam hominis. 6Quicumque effuderit humanum sanguinem, fundetur sanguis illius : ad imaginem quippe Dei factus est homo. 7Vos autem crescite et multiplicamini, et ingredimini super terram, et implete eam. 8Hæc quoque dixit Deus ad Noë, et ad filios ejus cum eo : 9Ecce ego statuam pactum meum vobiscum, et cum semine vestro post vos : 10et ad omnem animam viventem, quæ est vobiscum, tam in volucris quam in jumentis et pecudibus terræ cunctis, quæ egressa sunt de arca, et universis bestiis terræ. 11Statuam pactum meum vobiscum, et nequaquam ultra interficietur omnis caro aquis diluvii, neque erit deinceps diluvium dissipans terram. 12Dixitque Deus : Hoc signum fœderis quod do inter me et vos, et ad omnem animam viventem, quæ est vobiscum in generationes sempiternas : 13arcum meum ponam in nubibus, et erit signum fœderis inter me et inter terram. 14Cumque obduxero nubibus cælum, apparebit arcus meus in nubibus : 15et recordabor fœderis mei vobiscum, et cum omni anima vivente quæ carnem vegetat : et non erunt ultra aquæ diluvii ad delendum universam carnem. 16Eritque arcus in

Genesis

nubibus, et videbo illum, et recordabor fœderis sempiterni quod pactum est inter Deum et omnem animam viventem universæ carnis quæ est super terram. 17Dixitque Deus ad Noë : Hoc erit signum fœderis, quod constitui inter me et omnem carnem super terram. 18Erant ergo filii Noë, qui egressi sunt de arca, Sem, Cham et Japheth : porro Cham ipse est pater Chanaan. 19Tres isti filii sunt Noë : et ab his disseminatum est omne genus hominum super universam terram. 20Cœpitque Noë vir agricola exercere terram, et plantavit vineam. 21Bibensque vinum inebriatus est, et nudatus in tabernaculo suo. 22Quod cum vidisset Cham, pater Chanaan, verenda scilicet patris sui esse nudata, nuntiavit duobus fratribus suis foras. 23At vero Sem et Japheth pallium imposuerunt humeris suis, et incedentes retrorsum, operuerunt verenda patris sui : faciesque eorum aversæ erant, et patris virilia non viderunt. 24Evigilans autem Noë ex vino, cum didicisset quæ fecerat ei filius suus minor, 25ait : Maledictus Chanaan, servus servorum erit fratribus suis. 26Dixitque : Benedictus Iouo Deus Sem, sit Chanaan servus ejus. 27Dilatet Deus Japheth, et habitet in tabernaculis Sem, sitque Chanaan servus ejus. 28Vixit autem Noë post diluvium trecentis quinquaginta annis. 29Et impleti sunt omnes dies ejus nongentorum quinquaginta annorum : et mortuus est.

10Hæ sunt generationes filiorum Noë, Sem, Cham et Japheth : natique sunt eis filii post diluvium. 2Filii Japheth : Gomer, et Magog, et Madai, et Javan, et Thubal, et Mosoch, et Thiras. 3Porro filii Gomer : Ascenez et Riphath et Thogorma. 4Filii autem Javan : Elisa et Tharsis, Cetthim et Dodanim. 5Ab his divisæ sunt insulæ gentium in regionibus suis, unusquisque secundum linguam suam et familias suas in nationibus suis. 6Filii autem Cham : Chus, et Mesraim, et Phuth, et Chanaan. 7Filii Chus : Saba, et Hevila, et Sabatha, et Regma, et Sabatacha. Filii Regma : Saba et Dadan. 8Porro Chus genuit Nemrod : ipse cœpit esse potens in terra, 9et erat robustus venator coram Ioui. Ob hoc exivit proverbium : Quasi Nemrod robustus venator coram Ioui. 10Fuit autem principium regni ejus Babylon, et Arach et Achad, et Chalanne, in terra Sennaar. 11De terra illa egressus est Assur, et ædificavit Niniven, et plateas civitatis, et Chale. 12Resen quoque inter Niniven et Chale : hæc est civitas magna. 13At vero Mesraim genuit Ludim, et Ananim et Laabim, Nephthum, 14et

Phetrusim, et Chasluim : de quibus egressi sunt Philistiim et Caphthorim. 15Chanaan autem genuit Sidonem primogenitum suum. Hethæum, 16et Jebusæum, et Amorrhæum, Gergesæum, 17Hevæum, et Aracæum : Sinæum, 18et Aradium, Samaræum, et Amathæum : et post hæc disseminati sunt populi Chananæorum. 19Factique sunt termini Chanaan venientibus a Sidone Geraram usque Gazam, donec ingrediaris Sodomam et Gomorrhham, et Adamam, et Seboim usque Lesa. 20Hi sunt filii Cham in cognationibus, et linguis, et generationibus, terrisque et gentibus suis. 21De Sem quoque nati sunt, patre omnium filiorum Heber, fratre Japheth majore. 22Filii Sem : Ælam, et Assur, et Arphaxad, et Lud, et Aram. 23Filii Aram : Us, et Hul, et Gether, et Mes. 24At vero Arphaxad genuit Sale, de quo ortus est Heber. 25Natique sunt Heber filii duo : nomen uni Phaleg, eo quod in diebus ejus divisa sit terra : et nomen fratris ejus Jectan. 26Qui Jectan genuit Elmodad, et Saleph, et Asarmoth, Jare, 27et Aduram, et Uzal, et Decla, 28et Ebal, et Abimaël, Saba, 29et Ophir, et Hevila, et Jobab : omnes isti, filii Jectan. 30Et facta est habitatio eorum de Messa pergentibus usque Sephar montem orientalem. 31Isti filii Sem secundum cognationes, et linguas, et regiones in gentibus suis. 32Hæ familiæ Noë juxta populos et nationes suas. Ab his divisæ sunt gentes in terra post diluvium.

11 Erat autem terra labii unius, et sermonum eorundem. 2Cumque proficiscerentur de oriente, invenerunt campum in terra Sennaar, et habitaverunt in eo. 3Dixitque alter ad proximum suum : Venite, faciamus lateres, et coquamus eos igni. Habueruntque lateres pro saxis, et bitumen pro cæmento : 4et dixerunt : Venite, faciamus nobis civitatem et turrim, cujus culmen pertingat ad cælum : et celebremus nomen nostrum antequam dividamur in universas terras. 5Descendit autem Iouo ut videret civitatem et turrim, quam ædificabant filii Adam, 6et dixit **Iouo** : Ecce, unus est populus, et unum labium omnibus : cœperuntque hoc facere, nec desistent a cogitationibus suis, donec eas opere compleant. 7Venite igitur, descendamus, et confundamus ibi linguam eorum, ut non audiat unusquisque vocem proximi sui. 8Atque ita divisit eos Iouo ex illo loco in universas terras, et cessaverunt ædificare civitatem. **9**Et idcirco vocatum est nomen ejus Babel, quia ibi confusum est labium universæ terræ : et inde dispersit eos Iouo super faciem cunctarum regionum. 10Hæ sunt generationes

Genesis

Sem : Sem erat centum annorum quando genuit Arphaxad, biennio post diluuium. 11Vixitque Sem, postquam genuit Arphaxad, quingentis annis : et genuit filios et filias. 12Porro Arphaxad vixit triginta quinque annis, et genuit Sale. 13Vixitque Arphaxad, postquam genuit Sale, trecentis tribus annis : et genuit filios et filias. 14Sale quoque vixit triginta annis, et genuit Heber. 15Vixitque Sale, postquam genuit Heber, quadringentis tribus annis : et genuit filios et filias. 16Vixit autem Heber triginta quatuor annis, et genuit Phaleg. 17Et vixit Heber postquam genuit Phaleg, quadringentis triginta annis : et genuit filios et filias. 18Vixit quoque Phaleg triginta annis, et genuit Reu. 19Vixitque Phaleg, postquam genuit Reu, ducentis novem annis : et genuit filios et filias. 20Vixit autem Reu triginta duobus annis, et genuit Sarug. 21Vixit quoque Reu, postquam genuit Sarug, ducentis septem annis : et genuit filios et filias. 22Vixit vero Sarug triginta annis, et genuit Nachor. 23Vixitque Sarug, postquam genuit Nachor, ducentis annis : et genuit filios et filias. 24Vixit autem Nachor viginti novem annis, et genuit Thare. 25Vixitque Nachor, postquam genuit Thare, centum decem et novem annis : et genuit filios et filias. 26Vixitque Thare septuaginta annis, et genuit Abram, et Nachor, et Aran. 27Hæ sunt autem generationes Thare : Thare genuit Abram, Nachor et Aran. Porro Aran genuit Lot. 28Mortuusque est Aran ante Thare patrem suum, in terra nativitatis suæ, in Ur Chaldæorum. 29Duxerunt autem Abram et Nachor uxores : nomen uxoris Abram, Sarai : et nomen uxoris Nachor, Melcha filia Aran, patris Melchæ, et patris Jeschæ. 30Erat autem Sarai sterilis, nec habebat liberos. 31Tulit itaque Thare Abram filium suum, et Lot filium Aran, filium filii sui, et Sarai nurum suam, uxorem Abram filii sui, et eduxit eos de Ur Chaldæorum, ut irent in terram Chanaan : veneruntque usque Haran, et habitaverunt ibi. 32Et facti sunt dies Thare ducentorum quinque annorum, et mortuus est in Haran.

12Dixit autem Iouo ad Abram : Egredere de terra tua, et de cognatione tua, et de domo patris tui, et veni in terram quam monstrabo tibi. 2Faciamque te in gentem magnam, et benedicam tibi, et magnificabo nomen tuum, erisque benedictus. 3Benedicam benedictibus tibi, et maledicam maledictibus tibi, atque in te benedicentur universæ cognationes terræ. 4Egressus est itaque Abram sicut præceperat ei Iouo, et ivit cum eo

Lot : septuaginta quinque annorum erat Abram cum egrederetur de Haran. 5Tulitque Sarai uxorem suam, et Lot filium fratris sui, universamque substantiam quam possederant, et animas quas fecerant in Haran : et egressi sunt ut irent in terram Chanaan. Cumque venissent in eam, 6pertransiuit Abram terram usque ad locum Sichem, usque ad convallem illustrem : Chananeus autem tunc erat in terra. 7Apparuit autem Iouo Abram, et dixit ei : Semini tuo dabo terram hanc. Qui ædificavit ibi altare Ioui, qui apparuerat ei. 8Et inde transgrediens ad montem, qui erat contra orientem Bethel, tetendit ibi tabernaculum suum, ab occidente habens Bethel, et ab oriente Hai : ædificavit quoque ibi altare Ioui, et invocavit nomen Iouis. 9Perrexitque Abram vadens, et ultra progrediens ad meridiem. 10Facta est autem fames in terra : descenditque Abram in Ægyptum, ut peregrinaretur ibi : prævaluerat enim fames in terra. 11Cumque prope esset ut ingrederetur Ægyptum, dixit Sarai uxori suæ : Novi quod pulchra sis mulier : 12et quod cum viderint te Ægyptii, dicturi sunt : Uxor ipsius est : et interficient me, et te reservabunt. 13Dic ergo, obsecro te, quod soror mea sis : ut bene sit mihi propter te, et vivat anima mea ob gratiam tui. 14Cum itaque ingressus esset Abram Ægyptum, viderunt Ægyptii mulierem quod esset pulchra nimis. 15Et nuntiaverunt principes Pharaoni, et laudaverunt eam apud illum : et sublata est mulier in domum Pharaonis. 16Abram vero bene usi sunt propter illam : fueruntque ei oves et boves et asini, et servi et famulæ, et asinæ et cameli. 17Flagellavit autem Iouo Pharaonem plagis maximis, et domum ejus, propter Sarai uxorem Abram. 18Vocavitque Pharao Abram, et dixit ei : Quidnam est hoc quod fecisti mihi ? quare non indicasti quod uxor tua esset ? 19quam ob causam dixisti esse sororem tuam, ut tollerem eam mihi in uxorem ? Nunc igitur ecce conjux tua, accipe eam, et vade. 20Præcepitque Pharao super Abram viris : et deduxerunt eum, et uxorem illius, et omnia quæ habebat.

13Ascendit ergo Abram de Ægypto, ipse et uxor ejus, et omnia quæ habebat, et Lot cum eo, ad australem plagam. 2Erat autem dives valde in possessione auri et argenti. 3Reversusque est per iter, quo venerat, a meridie in Bethel, usque ad locum ubi prius fixerat tabernaculum inter Bethel et Hai, 4in loco altaris quod fecerat prius : et invocavit ibi nomen Iouis. 5Sed et Lot qui erat cum Abram, fuerunt greges ovium, et armenta, et

Genesis

tabernacula. 6Nec poterat eos capere terra, ut habitarent simul : erat quippe substantia eorum multa, et nequibant habitare communiter. 7Unde et facta est rixa inter pastores gregum Abram et Lot. Eo autem tempore Chananæus et Pherezæus habitabant in terra illa. 8Dixit ergo Abram ad Lot : Ne quæso sit iurgium inter me et te, et inter pastores meos et pastores tuos : fratres enim sumus. 9Ecce universa terra coram te est : recede a me, obsecro : si ad sinistram ieris, ego dexteram tenebo : si tu dexteram elegeris, ego ad sinistram pergam. 10Elevatis itaque Lot oculis, vidit omnem circa regionem Jordanis, quæ universa irrigabatur antequam subverteret Iouo Sodomam et Gomorrhæam, sicut paradisi Iouis, et sicut Ægyptus venientibus in Segor. 11Elegitque sibi Lot regionem circa Jordanem, et recessit ab oriente : divisique sunt alterutrum a fratre suo. 12Abram habitavit in terra Chanaan ; Lot vero moratus est in oppidis, quæ erant circa Jordanem, et habitavit in Sodomis. 13Homines autem Sodomitæ pessimi erant, et peccatores coram Ioui nimis. 14Dixitque Iouo ad Abram, postquam divisus est ab eo Lot : Leva oculos tuos et vide a loco, in quo nunc es, ad aquilonem et meridiem, ad orientem et occidentem. 15Omnem terram, quam conspicias, tibi dabo, et semini tuo usque in sempiternum. 16Faciamque semen tuum sicut pulverem terræ : si quis potest hominum numerare pulverem terræ, semen quoque tuum numerare poterit. 17Surge, et perambula terram in longitudine et in latitudine sua : quia tibi daturus sum eam. 18Movens igitur tabernaculum suum Abram, venit, et habitavit iuxta convallem Mambre, quæ est in Hebron : ædificavitque ibi altare Ioui.

14Factum est autem in illo tempore, ut Amraphel rex Sennaar, et Arioch rex Ponti, et Chodorlahomor rex Elamitarum, et Thadal rex gentium 2inirent bellum contra Bara regem Sodomorum, et contra Bersa regem Gomorrhæ, et contra Sennaab regem Adamæ, et contra Semeber regem Seboim, contraque regem Balæ, ipsa est Segor. 3Omnes hi convenerunt in vallem Silvestrem, quæ nunc est mare salis. 4Duodecim enim annis servierunt Chodorlahomor, et tertio decimo anno recesserunt ab eo. 5Igitur quartodecimo anno venit Chodorlahomor, et reges qui erant cum eo : percusseruntque Raphaim in Astarothcarnaim, et Zuzim cum eis, et Emim in Save Cariathaim, 6et Chorræos in montibus Seir, usque ad Campestria Pharan, quæ

est in solitudine. 7Reversique sunt, et venerunt ad fontem Mispbat, ipsa est Cades : et percusserunt omnem regionem Amalecitarum, et Amorrhæum, qui habitabat in Asasonthamar. 8Et egressi sunt rex Sodomorum, et rex Gomorrhæ, rexque Adamæ, et rex Seboim, necnon et rex Balæ, quæ est Segor : et direxerunt aciem contra eos in valle Silvestri : 9scilicet adversus Chodorlahomor regem Elamitarum, et Thadal regem Gentium, et Amraphel regem Sennaar, et Arioch regem Ponti : quatuor reges adversus quinque. 10Vallis autem Silvestris habebat puteos multos bituminis. Itaque rex Sodomorum, et Gomorrhæ, terga verterunt, cecideruntque ibi : et qui remanserant, fugerunt ad montem. 11Tulerunt autem omnem substantiam Sodomorum et Gomorrhæ, et universa quæ ad cibum pertinent, et abierunt : 12necnon et Lot, et substantiam ejus, filium fratris Abram, qui habitabat in Sodomis. 13Et ecce unus, qui evaserat, nuntiavit Abram Hebræo, qui habitabat in convalle Mambre Amorrhæi, fratris Escol, et fratris Aner : hi enim pepigerant fœdus cum Abram. 14Quod cum audisset Abram, captum videlicet Lot fratrem suum, numeravit expeditos vernaculos suos trecentos decem et octo : et persecutus est usque Dan. 15Et divisit sociis, irruit super eos nocte : percussitque eos, et persecutus est eos usque Hoba, quæ est ad lævam Damasci. 16Reduxitque omnem substantiam, et Lot fratrem suum cum substantia illius, mulieres quoque et populum. 17Egressus est autem rex Sodomorum in occursum ejus postquam reversus est a cæde Chodorlahomor, et regum qui cum eo erant in valle Save, quæ est vallis regis. 18At vero Melchisedech rex Salem, proferens panem et vinum, erat enim sacerdos Dei altissimi, 19benedixit ei, et ait : Benedictus Abram Deo excelso, qui creavit cælum et terram : 20et benedictus Deus excelsus, quo protegente, hostes in manibus tuis sunt. Et dedit ei decimas ex omnibus. 21Dixit autem rex Sodomorum ad Abram : Da mihi animas, cetera tolle tibi. 22Qui respondit ei : Levo manum meam ad Iouem Deum excelsum possessorem cæli et terræ, 23quod a filo subtegmis usque ad corrigiam caligæ, non accipiam ex omnibus quæ tua sunt, ne dicas : Ego ditavi Abram : 24exceptis his, quæ comederunt juvenes, et partibus virorum, qui venerunt mecum, Aner, Escol et Mambre : isti accipient partes suas.

15His itaque transactis, factus est sermo Iouis ad Abram per visionem dicens : Noli timere, Abram :

Genesis

ego protector tuus sum, et merces tua magna nimis. 2Dixitque Abram : Domine **Iouo**, quid dabis mihi ? ego vadam absque liberis, et filius procuratoris domus meae iste Damascus Eliezer. 3Addiditque Abram : Mihi autem non dedisti semen, et ecce vernaculus meus, hæres meus erit. 4Statimque sermo Iouis factus est ad eum, dicens : Non erit hic hæres tuus, sed qui egredietur de utero tuo, ipsum habebis hæredem. 5Eduxitque eum foras, et ait illi : Suspice cælum, et numera stellas, si potes. Et dixit ei : Sic erit semen tuum. 6Credidit Abram Deo, et reputatum est illi ad iustitiam. 7Dixitque ad eum : Ego Iouo qui eduxi te de Ur Chaldæorum ut darem tibi terram istam, et possideres eam. 8At ille ait : Domine Iouo, unde scire possum quod possessurus sim eam ? 9Et respondens Deus : Sume, inquit, mihi vaccam triennem, et capram trimam, et arietem annorum trium, turturem quoque et columbam. 10Qui tollens universa hæc, divisit ea per medium, et utrasque partes contra se altrinsecus posuit ; aves autem non divisit. 11Descenderuntque volucres super cadavera, et abigebat eas Abram. 12Cumque sol occumberet, sopor irrui super Abram, et horror magnus et tenebrosus invasit eum. 13Dictumque est ad eum : Scito prænoscens quod peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua, et subjicient eos servituti, et affligent quadringentis annis. 14Verumtamen gentem, cui servituri sunt, ego iudicabo : et post hæc egredientur cum magna substantia. 15Tu autem ibis ad patres tuos in pace, sepultus in senectute bona. 16Generatione autem quarta revertentur huc : necdum enim completæ sunt iniquitates Amorrhæorum usque ad præsens tempus. 17Cum ergo occubisset sol, facta est caligo tenebrosa, et apparuit clibanus fumans, et lampas ignis transiens inter divisiones illas. 18In illo die pepigit Iouo fœdus cum Abram, dicens : Semini tuo dabo terram hanc a fluvio Ægypti usque ad fluvium magnum Euphraten, 19Cinæos, et Cenezæos, Cedmonæos, 20et Hethæos, et Pherezæos, Raphaim quoque, 21et Amorrhæos, et Chananæos, et Gergesæos, et Jebusæos.

16Igitur Sarai, uxor Abram, non genuerat liberos : sed habens ancillam ægyptiam nomine Agar, 2dixit marito suo : Ecce, conclusit me Iouo, ne parerem. Ingredere ad ancillam meam, si forte saltem ex illa suscipiam filios. Cumque ille acquiesceret deprecanti, 3tulit Agar ægyptiam ancillam suam post annos decem quam habitare cœperant in terra Chanaan : et dedit eam viro suo

uxorem. 4Qui ingressus est ad eam. At illa concepisso se videns, despexit dominam suam. 5Dixitque Sarai ad Abram : Inique agis contra me : ego dedi ancillam meam in sinum tuum, quæ videns quod conceperit, despectui me habet : iudicet Iouo inter me et te. 6Cui respondens Abram : Ecce, ait, ancilla tua in manu tua est, utere ea ut libet. Affligente igitur eam Sarai, fugam iniit. 7Cumque invenisset eam angelus Iouis iuxta fontem aquæ in solitudine, qui est in via Sur in deserto, 8dixit ad illam : Agar ancilla Sarai, unde venis ? et quo vadis ? Quæ respondit : A facie Sarai dominæ meæ ego fugio. 9Dixitque ei angelus Iouis : Revertere ad dominam tuam, et humiliare sub manu illius. 10Et rursum **angelus Iouis** : Multiplicans, inquit, multiplicabo semen tuum, et non numerabitur præ multitudine. 11Ac deinceps **angelus Iouis** : Ecce, ait, concepisti, et paries filium : vocabisque nomen ejus Ismaël, eo quod audierit Iouo afflictionem tuam. 12Hic erit ferus homo : manus ejus contra omnes, et manus omnium contra eum : et e regione universorum fratrum suorum figet tabernacula. 13Vocavit autem nomen Iouis qui loquebatur ad eam : Tu Deus qui vidisti me. Dixit enim : Profecto hic vidi posteriora videntis me. 14Propterea appellavit puteum illum Puteum viventis et videntis me. Ipse est inter Cades et Barad. 15Peperitque Agar Abræ filium : qui vocavit nomen ejus Ismaël. 16Octoginta et sex annorum erat Abram quando peperit ei Agar Ismaëlem.

17Postquam vero nonaginta et novem annorum esse cœperat, apparuit ei Iouo, dixitque ad eum : Ego Deus omnipotens : ambula coram me, et esto perfectus. 2Ponamque fœdus meum inter me et te, et multiplicabo te vehementer nimis. 3Cecidit Abram pronus in faciem. 4Dixitque ei Deus : Ego sum, et pactum meum tecum, erisque pater multarum gentium. 5Nec ultra vocabitur nomen tuum Abram, sed appellaberis Abraham : quia patrem multarum gentium constitui te. 6Faciamque te crescere vehementissime, et ponam te in gentibus, regesque ex te egredientur. 7Et statuam pactum meum inter me et te, et inter semen tuum post te in generationibus suis, fœdere sempiterno : ut sim Deus tuus, et seminis tui post te. 8Daboque tibi et semini tuo terram peregrinationis tuæ, omnem terram Chanaan in possessionem æternam, eroque Deus eorum. 9Dixit iterum Deus ad Abraham : Et tu ergo custodies pactum meum, et semen tuum post te in generationibus suis. 10Hoc est pactum meum

Genesis

quod observabitis inter me et vos, et semen tuum post te : circumcidetur ex vobis omne masculinum : 11et circumcidetis carnem præputii vestri, ut sit in signum fœderis inter me et vos. 12Infans octo dierum circumcidetur in vobis, omne masculinum in generationibus vestris : tam vernaculus, quam emptitius circumcidetur, et quicumque non fuerit de stirpe vestra : 13eritque pactum meum in carne vestra in fœdus æternum. 14Masculus, cujus præputii caro circumcisa non fuerit, delebitur anima illa de populo suo : quia pactum meum irritum fecit. 15Dixit quoque Deus ad Abraham : Sarai uxorem tuam non vocabis Sarai, sed Saram. 16Et benedicam ei, et ex illa dabo tibi filium cui benedicturus sum : eritque in nationes, et reges populorum orientur ex eo. 17Cecidit Abraham in faciem suam, et risit, dicens in corde suo : Putasne centenario nascetur filius ? et Sara nonagenaria pariet ? 18Dixitque ad Deum : Utinam Ismaël vivat coram te. 19Et ait Deus ad Abraham : Sara uxor tua pariet tibi filium, vocabisque nomen ejus Isaac, et constituam pactum meum illi in fœdus sempiternum, et semini ejus post eum. 20Super Ismaël quoque exaudivi te : ecce, benedicam ei, et augebo, et multiplicabo eum valde : duodecim duces generabit, et faciam illum in gentem magnam. 21Pactum vero meum statuam ad Isaac, quem pariet tibi Sara tempore isto in anno altero. 22Cumque finitus esset sermo loquentis cum eo, ascendit Deus ab Abraham. 23Tulit autem Abraham Ismaël filium suum, et omnes vernaculos domus suæ, universosque quos emerat, cunctos mares ex omnibus viris domus suæ : et circumcidit carnem præputii eorum statim in ipsa die, sicut præceperat ei Deus. 24Abraham nonaginta et novem erat annorum quando circumcidit carnem præputii sui. 25Et Ismaël filius tredecim annos impleverat tempore circumcisionis suæ. 26Eadem die circumcisis est Abraham et Ismaël filius ejus : 27et omnes viri domus illius, tam vernaculi, quam emptitii et alienigenæ pariter circumcisi sunt.

18 Apparuit autem ei Iouo in convalle Mambre sedenti in ostio tabernaculi sui in ipso fervore diei. 2Cumque elevasset oculos, apparuerunt ei tres viri stantes prope eum : quos cum vidisset, cucurrit in occursum eorum de ostio tabernaculi, et adoravit in terram. 3Et dixit : Dominus, si inveni gratiam in oculis tuis, ne transeas servum tuum : 4sed afferam pauxillum aquæ, et lavate pedes vestros, et requiescite sub arbore.

5Ponamque buccellam panis, et confortate cor vestrum : postea transibitis : idcirco enim declinastis ad servum vestrum. Qui dixerunt : Fac ut locutus es. 6Festinavit Abraham in tabernaculum ad Saram, dixitque ei : Accelera, tria sata similæ commisce, et fac subcinericios panes. 7Ipse vero ad armentum cucurrit, et tulit inde vitulum tenerimum et optimum, deditque puero : qui festinavit et coxit illum. 8Tulit quoque butyrum et lac, et vitulum quem coxerat, et posuit coram eis : ipse vero stabat juxta eos sub arbore. 9Cumque comedissent, dixerunt ad eum : Ubi est Sara uxor tua ? Ille respondit : Ecce in tabernaculo est. 10Cui dixit : Revertens veniam ad te tempore isto, vita comite, et habebit filium Sara uxor tua. Quo audito, Sara risit post ostium tabernaculi. 11Erant autem ambo senes, provecæque ætatis, et desierant Saræ fieri muliebria. 12Quæ risit occulte dicens : Postquam consenui, et dominus meus vetulus est, voluptati operam dabo ? 13Dixit autem Iouo ad Abraham : Quare risit Sara, dicens : Num vere paritura sum anus ? 14Numquid Deo quidquam est difficile ? juxta conductum revertar ad te hoc eodem tempore, vita comite, et habebit Sara filium. 15Negavit Sara, dicens : Non risi, timore perterrita. Iouo autem : Non est, inquit, ita : sed risisti. 16Cum ergo surrexissent inde viri, direxerunt oculos contra Sodomam : et Abraham simul gradiebatur, deducens eos. 17Dixitque Iouo : Num celare potero Abraham quæ gesturus sum : 18cum futurus sit in gentem magnam, ac robustissimam, et benedicendæ sint in illo omnes nationes terræ ? 19Scio enim quod præcepturus sit filiis suis, et domui suæ post se ut custodiant viam Iouis, et faciant iudicium et justitiam : ut adducat Iouo propter Abraham omnia quæ locutus est ad eum. 20Dixit itaque Iouo : Clamor Sodomorum et Gomorrhæ multiplicatus est, et peccatum eorum aggravatum est nimis. 21Descendam, et videbo utrum clamorem qui venit ad me, opere compleverint ; an non est ita, ut sciam. 22Converteruntque se inde, et abierunt Sodomam : Abraham vero adhuc stabat coram Ioui. 23Et appropinquans ait : Numquid perdes justum cum impio ? 24si fuerint quinquaginta justi in civitate, peribunt simul ? et non parces loco illi propter quinquaginta justos, si fuerint in eo ? 25Absit a te ut rem hanc facias, et occidas justum cum impio, fiatque justus sicut impius, non est hoc tuum : qui judicas omnem terram, nequaquam facies iudicium hoc. 26Dixitque Iouo ad eum : Si invenero Sodomis quinquaginta justos in medio civitatis, dimittam omni loco propter eos.

Genesis

27Respondensque Abraham, ait : Quia semel cœpi, loquar ad Dominum meum, cum sim pulvis et cinis. 28Quid si minus quinquaginta justis quinque fuerint ? delebis, propter quadraginta quinque, universam urbem ? Et ait : Non delebo, si invenero ibi quadraginta quinque. 29Rursumque locutus est ad eum : Sin autem quadraginta ibi inventi fuerint, quid facies ? Ait : Non percutiam propter quadraginta. 30Ne quæso, inquit, indigneris, Domine, si loquar : quid si ibi inventi fuerint triginta ? Respondit : Non faciam, si invenero ibi triginta. 31Quia semel, ait, cœpi loquar ad Dominum meum : quid si ibi inventi fuerint viginti ? Ait : Non interficiam propter viginti. 32Obsecro, inquit, ne irascaris, Domine, si loquar adhuc semel : quid si inventi fuerint ibi decem ? Et dixit : Non delebo propter decem. 33Abiitque Iouo, postquam cessavit loqui ad Abraham : et ille reversus est in locum suum.

19Veneruntque duo angeli Sodomam vespere, et sedente Lot in foribus civitatis. Qui cum vidisset eos, surrexit, et ivit obviam eis : adoravitque pronus in terram, 2et dixit : Obsecro, domini, declinate in domum pueri vestri, et manete ibi : lavate pedes vestros, et mane proficiscemini in viam vestram. Qui dixerunt : Minime, sed in platea manebimus. 3Compulit illos oppido ut diverterent ad eum : ingressisque domum illius fecit convivium, et coxit azyma, et comederunt. 4Prius autem quam irent cubitum, viri civitatis vallaverunt domum a puero usque ad senem, omnis populus simul. 5Vocaveruntque Lot, et dixerunt ei : Ubi sunt viri qui introierunt ad te nocte ? educ illos huc, ut cognoscamus eos. 6Egressus ad eos Lot, post tergum ocludens ostium, ait : 7Nolite, quæso, fratres mei, nolite malum hoc facere. 8Habeo duas filias, quæ necdum cognoverunt virum : educam eas ad vos, et abutimini eis sicut vobis placuerit, dummodo viris istis nihil mali faciatis, quia ingressi sunt sub umbra culminis mei. 9At illi dixerunt : Recede illuc. Et rursus : Ingressus es, inquiunt, ut advena ; numquid ut iudices ? te ergo ipsum magis quam hos affligemus. Vimque faciebant Lot vehementissime : jamque prope erat ut effrangerent fores. 10Et ecce miserunt manum viri, et introduxerunt ad se Lot, clausuruntque ostium : 11et eos, qui foris erant, percusserunt cæcitate a minimo usque ad maximum, ita ut ostium invenire non possent. 12Dixerunt autem ad Lot : Habes hic quempiam tuorum ? generum, aut filios, aut filias, omnes, qui tui sunt, educ de urbe hac :

13delebimus enim locum istum, eo quod increverit clamor eorum coram Ioui. **Misit Iouo** nos ut perdamus illos. 14Egressus itaque Lot, locutus est ad generos suos qui accepturi erant filias ejus, et dixit : Surgite, egredimini de loco isto : quia delebit Iouo civitatem hanc. Et visus est eis quasi ludens loqui. 15Cumque esset mane, cogebant eum angeli, dicentes : Surge, tolle uxorem tuam, et duas filias quas habes : ne et tu pariter pereas in scelere civitatis. 16Dissimulante illo, apprehenderunt manum ejus, et manum uxoris, ac duarum filiarum ejus, eo quod parceret Iouo illi. 17Eduxeruntque eum, et posuerunt extra civitatem : ibique locuti sunt ad eum, dicentes : Salva animam tuam : noli respicere post tergum, nec stes in omni circa regione : sed in monte salvum te fac, ne et tu simul pereas. 18Dixitque Lot ad eos : Quæso, domine mi, 19quia invenit servus tuus gratiam coram te, et magnificasti misericordiam tuam quam fecisti mecum, ut salvares animam meam, nec possum in monte salvari, ne forte apprehendat me malum, et moriar : 20est civitas hæc juxta, ad quam possum fugere, parva, et salvabor in ea : numquid non modica est, et vivet anima mea ? 21Dixitque ad eum : Ecce etiam in hoc suscepi preces tuas, ut non subvertam urbem pro qua locutus es. 22Festina, et salvare ibi : quia non potero facere quidquam donec ingrediaris illuc. Idcirco vocatum est nomen urbis illius Segor. 23Sol egressus est super terram, et Lot ingressus est Segor. 24Igitur Iouo pluit super Sodomam et Gomorrhham sulphur et ignem ab Ioue de cælo : 25et subvertit civitates has, et omnem circa regionem, universos habitatores urbium, et cuncta terræ virentia. 26Respiciensque uxor ejus post se, versa est in statuam salis. 27Abraham autem consurgens mane, ubi steterat prius cum Ioui, 28intuitus est Sodomam et Gomorrhham, et universam terram regionis illius : viditque ascendentem favillam de terra quasi fornacis fumum. 29Cum enim subverteret Deus civitates regionis illius, recordatus Abrahæ, liberavit Lot de subversione urbium in quibus habitaverat. 30Ascenditque Lot de Segor, et mansit in monte, duæ quoque filiæ ejus cum eo (timuerat enim manere in Segor) et mansit in spelunca ipse, et duæ filiæ ejus cum eo. 31Dixitque major ad minorem : Pater noster senex est, et nullus virorum remansit in terra, qui possit ingredi ad nos juxta morem universæ terræ. 32Veni, inebriemus eum vino, dormiamusque cum eo, ut servare possimus ex patre nostro semen.

Genesis

33Dederunt itaque patri suo bibere vinum nocte illa. Et ingressa est major, dormivitque cum patre ; at ille non sensit, nec quando accubuit filia, nec quando surrexit. 34Altera quoque die dixit major ad minorem : Ecce dormivi heri cum patre meo, demus ei bibere vinum etiam hac nocte, et dormies cum eo, ut salvemus semen de patre nostro. 35Dederunt etiam et illa nocte patri suo bibere vinum, ingressaque minor filia, dormivit cum eo : et ne tunc quidem sensit quando concubuerit, vel quando illa surrexerit. 36Conceperunt ergo duæ filiæ Lot de patre suo. 37Peperitque major filium, et vocavit nomen ejus Moab : ipse est pater Moabitarum usque in præsentem diem. 38Minor quoque peperit filium, et vocavit nomen ejus Ammon, id est, Filius populi mei : ipse est pater Ammonitarum usque hodie.

20Profectus inde Abraham in terram australem, habitavit inter Cades et Sur : et peregrinatus est in Geraris. 2Dixitque de Sara uxore suo : Soror mea est. Misit ergo Abimelech rex Geraræ, et tulit eam. 3Venit autem Deus ad Abimelech per somnium nocte, et ait illi : En morieris propter mulierem quam tulisti : habet enim virum. 4Abimelech vero non tetigerat eam, et ait : Domine, num gentem ignorantem et justam interficies ? 5nonne ipse dixit mihi : Soror mea est : et ipsa ait : Frater meus est ? In simplicitate cordis mei, et munditia manuum mearum feci hoc. 6Dixitque ad eum Deus : Et ego scio quod simplici corde feceris : et ideo custodivi te ne peccares in me, et non dimisi ut tangeres eam. 7Nunc ergo redde viro suo uxorem, quia propheta est : et orabit pro te, et vives : si autem nolueris reddere, scito quod morte morieris tu, et omnia quæ tua sunt. 8Statimque de nocte consurgens Abimelech, vocavit omnes servos suos : et locutus est universa verba hæc in auribus eorum, timueruntque omnes viri valde. 9Vocavit autem Abimelech etiam Abraham, et dixit ei : Quid fecisti nobis ? quid peccavimus in te, quia induxisti super me et super regnum meum peccatum grande ? quæ non debuisti facere, fecisti nobis. 10Rursumque exostulans, ait : Quid vidisti, ut hoc faceres ? 11Respondit Abraham : Cogitavi mecum, dicens : Forsitan non est timor Dei in loco isto : et interficient me propter uxorem meam : 12alias autem et vere soror mea est, filia patris mei, et non filia matris meæ, et duxi eam in uxorem. 13Postquam autem eduxit me Deus de domo patris mei, dixi ad eam : Hanc misericordiam facies mecum : in omni loco, ad

quem ingrediemur, dices quod frater tuus sim. 14Tulit igitur Abimelech oves et boves, et servos et ancillas, et dedit Abraham : reddiditque illi Saram uxorem suam, 15et ait : Terra coram vobis est, ubicumque tibi placuerit habita. 16Saræ autem dixit : Ecce mille argenteos dedi fratri tuo, hoc erit tibi in velamen oculorum ad omnes qui tecum sunt, et quocumque perrexeris : mementoque te deprehensam. 17Orante autem Abraham, sanavit Deus Abimelech et uxorem, ancillasque ejus, et pepererunt : 18concluserat enim Iouo omnem vulvam domus Abimelech propter Saram uxorem Abrahæ.

21Visitavit autem Iouo Saram, sicut promiserat : et implevit Iouo quæ locutus est. 2Concepitque et peperit filium in senectute sua, tempore quo prædixerat ei Deus. 3Vocavitque Abraham nomen filii sui, quem genuit ei Sara, Isaac : 4et circumcidit eum octavo die, sicut præceperat ei Deus, 5cum centum esset annorum : hac quippe ætate patris, natus est Isaac. 6Dixitque Sara : Risum fecit mihi Deus : quicumque audierit, corridebit mihi. 7Rursumque ait : Quis auditorus crederet Abraham quod Sara lactaret filium, quem peperit ei jam seni ? 8Crevit igitur puer, et ablactatus est : fecitque Abraham grande convivium in die ablactationis ejus. 9Cumque vidisset Sara filium Agar Ægyptiæ ludentem cum Isaac filio suo, dixit ad Abraham : 10Ejice ancillam hanc, et filium ejus : non enim erit hæres filius ancillæ cum filio meo Isaac. 11Dure accepit hoc Abraham pro filio suo. 12Cui dixit Deus : Non tibi videatur asperum super puero, et super ancilla tua : omnia quæ dixerit tibi Sara, audi vocem ejus : quia in Isaac vocabitur tibi semen. 13Sed et filium ancillæ faciam in gentem magnam, quia semen tuum est. 14Surrexit itaque Abraham mane, et tollens panem et utrem aquæ, imposuit scapulæ ejus, tradiditque puerum, et dimisit eam. Quæ cum abiisset, errabat in solitudine Bersabee. 15Cumque consumpta esset aqua in utre, abjecit puerum subter unam arborum, quæ ibi erant. 16Et abiit, seditque e regione procul quantum potest arcus jacere : dixit enim : Non videbo morientem puerum : et sedens contra, levavit vocem suam et flevit. 17Exaudivit autem Deus vocem pueri : vocavitque angelus Dei Agar de cælo, dicens : Quid agis Agar ? noli timere : exaudivit enim Deus vocem pueri de loco in quo est. 18Surge, tolle puerum, et tene manum illius : quia in gentem magnam faciam eum. 19Aperuitque oculos ejus Deus : quæ videns

Genesis

puteum aquæ, abiit, et implevit utrem, deditque puero bibere. 20Et fuit cum eo : qui crevit, et moratus est in solitudine, factusque est juvenis sagittarius. 21Habitavitque in deserto Pharan, et accepit illi mater sua uxorem de terra Ægypti. 22Eodem tempore dixit Abimelech, et Phicol princeps exercitus ejus, ad Abraham : Deus tecum est in universis quæ agis. 23Jura ergo per Deum, ne noceas mihi, et posteris meis, stirpique meæ : sed juxta misericordiam, quam feci tibi, facies mihi, et terræ in qua versatus es advena. 24Dixitque Abraham : Ego jurabo. 25Et increpavit Abimelech propter puteum aquæ quem vi abstulerunt servi ejus. 26Responditque Abimelech : Nescivi quis fecerit hanc rem : sed et tu non indicasti mihi, et ego non audivi præter hodie. 27Tulit itaque Abraham oves et boves, et dedit Abimelech : percusseruntque ambo fœdus. 28Et statuit Abraham septem agnas gregis seorsum. 29Cui dixit Abimelech : Quid sibi volunt septem agnæ istæ, quas stare fecisti seorsum ? 30At ille : Septem, inquit, agnas accipies de manu mea : ut sint mihi in testimonium, quoniam ego fodi puteum istum. 31Idcirco vocatus est locus ille Bersabee : quia ibi uterque juravit. 32Et inierunt fœdus pro puteo juramenti. 33Surrexit autem Abimelech, et Phicol princeps exercitus ejus, reversique sunt in terram Palæstinorum. Abraham vero plantavit nemus in Bersabee, et invocavit ibi nomen Iouis Dei æterni. 34Et fuit colonus terræ Palæstinorum diebus multis.

22Quæ postquam gesta sunt, tentavit Deus Abraham, et dixit ad eum : Abraham, Abraham. At ille respondit : Adsum. 2Ait illi : Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis, Isaac, et vade in terram visionis, atque ibi offeres eum in holocaustum super unum montium quem monstravero tibi. 3Igitur Abraham de nocte consurgens, stravit asinum suum, ducens secum duos juvenes, et Isaac filium suum : cumque concidisset ligna in holocaustum, abiit ad locum quem præceperat ei Deus. 4Die autem tertio, elevatis oculis, vidit locum procul : 5dixitque ad pueros suos : Expectate hic cum asino : ego et puer illuc usque properantes, postquam adoraverimus, revertemur ad vos. 6Tulit quoque ligna holocausti, et imposuit super Isaac filium suum : ipse vero portabat in manibus ignem et gladium. Cumque duo pergerent simul, 7dixit Isaac patri suo : Pater mi. At ille respondit : Quid vis, fili ? Ecce, inquit, ignis et ligna : ubi est victima holocausti ? 8Dixit autem Abraham : Deus

providebit sibi victimam holocausti, fili mi. Pergebant ergo pariter. 9Et venerunt ad locum quem ostenderat ei Deus, in quo ædificavit altare, et desuper ligna composuit ; cumque alligasset Isaac filium suum, posuit eum in altare super struem lignorum. 10Extenditque manum, et arripuit gladium, ut immolaret filium suum. 11Et ecce angelus Iouis de cælo clamavit, dicens : Abraham, Abraham. Qui respondit : Adsum. 12Dixitque ei : Non extendas manum tuam super puerum, neque facias illi quidquam : nunc cognovi quod times Deum, et non pepercisti unigenito filio tuo propter me. 13Levavit Abraham oculos suos, viditque post tergum arietem inter vepres hærentem cornibus, quem assumens obtulit holocaustum pro filio. 14Appellavitque nomen loci illius, Iouo videt. Unde usque hodie dicitur : In monte Iouo videbit. 15Vocavit autem angelus Iouis Abraham secundo de cælo, dicens : 16Per memetipsum juravi, dicit Iouo : quia fecisti hanc rem, et non pepercisti filio tuo unigenito propter me : 17benedicam tibi, et multiplicabo semen tuum sicut stellas cæli, et velut arenam quæ est in littore maris : possidebit semen tuum portas inimicorum suorum, 18et benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, quia obedisti voci meæ. 19Reversus est Abraham ad pueros suos, abieruntque Bersabee simul, et habitavit ibi. 20His ita gestis, nuntiatum est Abraham quod Melcha quoque genuisset filios Nachor fratri suo : 21Hus primogenitum, et Buz fratrem ejus, et Camuel patrem Syrorum, 22et Cased, et Azau, Pheldas quoque et Jedlaph, 23ac Bathuel, de quo nata est Rebecca : octo istos genuit Melcha, Nachor fratri Abraham. 24Concubina vero illius, nomine Roma, peperit Tabea, et Gaham, et Thahas, et Maacha.

23Vixit autem Sara centum viginti septem annis. 2Et mortua est in civitate Arbee, quæ est Hebron, in terra Chanaan : venitque Abraham ut plangeret et fleret eam. 3Cumque surrexisset ab officio funeris, locutus est ad filios Heth, dicens : 4Advena sum et peregrinus apud vos : date mihi jus sepulchri vobiscum, ut sepeliam mortuum meum. 5Responderunt filii Heth, dicentes : 6Audi nos, domine : princeps Dei es apud nos : in electis sepulchris nostris sepeli mortuum tuum, nullusque te prohibere poterit quin in monumento ejus sepelias mortuum tuum. 7Surrexit Abraham, et adoravit populum terræ, filios videlicet Heth : 8dixitque ad eos : Si placet animæ vestræ ut sepeliam mortuum meum, audite

Genesis

me, et intercedite pro me apud Ephron filium Seor : 9ut det mihi speluncam duplicem, quam habet in extrema parte agri sui : pecunia digna tradat eam mihi coram vobis in possessionem sepulchri. 10Habitabat autem Ephron in medio filiorum Heth. Responditque Ephron ad Abraham, cunctis audientibus qui ingrediebantur portam civitatis illius, dicens : 11Nequaquam ita fiat, domine mi, sed tu magis ausculta quod loquor. Agrum trado tibi, et speluncam quæ in eo est, præsentibus filiis populi mei ; sepeli mortuum tuum. 12Adoravit Abraham coram populo terræ. 13Et locutus est ad Ephron circumstante plebe : Quæso ut audias me : dabo pecuniam pro agro : suscipe eam, et sic sepeliam mortuum meum in eo. 14Responditque Ephron : 15Domine mi, audi me : terra, quam postulas, quadringentis siclis argenti valet : istud est pretium inter me et te : sed quantum est hoc ? sepeli mortuum tuum. 16Quod cum audisset Abraham, appendit pecuniam, quam Ephron postulaverat, audientibus filiis Heth, quadringentos siclos argenti probatæ monetæ publicæ. 17Confirmatusque est ager quondam Ephronis, in quo erat spelunca duplex, respiciens Mambre, tam ipse, quam spelunca, et omnes arbores ejus in cunctis terminis ejus per circuitum, 18Abrahæ in possessionem, videntibus filiis Heth, et cunctis qui intrabant portam civitatis illius. 19Atque ita sepelivit Abraham Saram uxorem suam in spelunca agri duplici, quæ respiciebat Mambre. Hæc est Hebron in terra Chanaan. 20Et confirmatus est ager, et antrum quod erat in eo, Abrahæ in possessionem monumenti a filiis Heth.

24Erat autem Abraham senex, dierumque multorum : et Iouo in cunctis benedixerat ei. 2Dixitque ad servum seniore domus suæ, qui præerat omnibus quæ habebat : Pone manum tuam subter femur meum, 3ut adjurem te per Iouem Deum cæli et terræ, ut non accipias uxorem filio meo de filiabus Chananæorum, inter quos habito : 4sed ad terram et cognationem meam proficiscaris et inde accipias uxorem filio meo Isaac. 5Respondit servus : Si noluerit mulier venire mecum in terram hanc, numquid reducere debeo filium tuum ad locum, de quo egressus es ? 6Dixitque Abraham : Cave nequando reducas filium meum illuc. 7Iouo Deus cæli, qui tulit me de domo patris mei, et de terra nativitatis meæ, qui locutus est mihi, et juravit mihi, dicens : Semini tuo dabo terram hanc : ipse mittet angelum suum coram te, et accipies inde uxorem

filio meo : 8sin autem mulier noluerit sequi te, non teneberis juramento : filium meum tantum ne reducas illuc. 9Posuit ergo servus manum sub femore Abraham domini sui, et juravit illi super sermone hoc. 10Tulitque decem camelos de grege domini sui, et abiit, ex omnibus bonis ejus portans secum, profectusque perrexit in Mesopotamiam ad urbem Nachor. 11Cumque camelos fecisset accumbere extra oppidum juxta puteum aquæ vespere, tempore quo solent mulieres egredi ad hauriendam aquam, dixit : 12Iouo Deus domini mei Abraham, occurre, obsecro, mihi hodie, et fac misericordiam cum domino meo Abraham. 13Ecce ego sto prope fontem aquæ, et filiæ habitatorum hujus civitatis egredientur ad hauriendam aquam. 14Igitur puella, cui ego dixero : Inclina hydriam tuam ut bibam : et illa responderit : Bibe, quin et camelis tuis dabo potum : ipsa est quam preparasti servo tuo Isaac : et per hoc intelligam quod feceris misericordiam cum domino meo. 15Necdum intra se verba compleverat, et ecce Rebecca egrediebatur, filia Bathuel, filii Melchæ uxoris Nachor fratris Abraham, habens hydriam in scapula sua : 16puella decora nimis, virgoque pulcherrima, et incognita viro : descenderat autem ad fontem, et impleverat hydriam, ac revertebatur. 17Occurritque ei servus, et ait : Pauxillum aquæ mihi ad bibendum præbe de hydria tua. 18Quæ respondit : Bibe, domine mi : celeriterque deposuit hydriam super ulnam suam, et dedit ei potum. 19Cumque ille bibisset, adjecit : Quin et camelis tuis hauriam aquam, donec cuncti bibant. 20Effundensque hydriam in canalibus, recurrit ad puteum ut hauriret aquam : et haustam omnibus camelis dedit. 21Ipse autem contemplantur eam tacitus, scire volens utrum prosperum iter suum fecisset Iouo, an non. 22Postquam autem biberunt cameli, protulit vir in aures aureas, appendentes siclos duos, et armillas totidem pondo siclorum decem. 23Dixitque ad eam : Cujus es filia ? indica mihi, est in domo patris tui locus ad manendum ? 24Quæ respondit : Filia sum Bathuelis, filii Melchæ, quem peperit ipsi Nachor. 25Et addidit, dicens : Pælarum quoque et fœni plurimum est apud nos, et locus spatiosus ad manendum. 26Inclinavit se homo, et adoravit Iouem, 27dicens : Benedictus Iouo Deus domini mei Abraham, qui non abstulit misericordiam et veritatem suam a domino meo. **E**t recto itinere me perduxit **Iouo** in domum fratris domini mei. 28Cucurrit itaque puella, et nuntiavit in domum matris suæ omnia quæ audierat. 29Habebat autem

Genesis

Rebecca fratrem nomine Laban, qui festinus egressus est ad hominem, ubi erat fons. 30Cumque vidisset in aures et armillas in manibus sororis suæ, et audisset cuncta verba referentis : Hæc locutus est mihi homo : venit ad virum qui stabat juxta camelos, et prope fontem aquæ : 31dixitque ad eum : Ingredere, benedicte Iouis : cur foris stas ? præparavi domum, et locum camelis. 32Et introduxit eum in hospitium : ac destravit camelos, deditque paleas et fœnum, et aquam ad lavandos pedes ejus, et virorum qui venerant cum eo. 33Et appositus est in conspectu ejus panis. Qui ait : Non comedam, donec loquar sermones meos. Respondit ei : Loquere. 34At ille : Servus, inquit, Abraham sum : 35et Iouo benedixit domino meo valde, magnificatusque est : et dedit ei oves et boves, argentum et aurum, servos et ancillas, camelos et asinos. 36Et peperit Sara uxor domini mei filium domino meo in senectute sua, deditque illi omnia quæ habuerat. 37Et adjuravit me dominus meus, dicens : Non accipies uxorem filio meo de filiabus Chananæorum, in quorum terra habito : 38sed ad domum patris mei perges, et de cognatione mea accipies uxorem filio meo. 39Ego vero respondi domino meo : Quid si noluerit venire mecum mulier ? 40Iouo, ait, in cujus conspectu ambulo, mittet angelum suum tecum, et diriget viam tuam : accipiesque uxorem filio meo de cognatione mea, et de domo patris mei. 41Innocens eris a maledictione mea, cum veneris ad propinquos meos, et non dederint tibi. 42Veni ergo hodie ad fontem aquæ, et dixi : Iouo Deus domini mei Abraham, si direxisti viam meam, in qua nunc ambulo, 43ecce sto juxta fontem aquæ, et virgo, quæ egredietur ad hauriendam aquam, audierit a me : Da mihi pauxillum aquæ ad bibendum ex hydria tua : 44et dixerit mihi : Et tu bibe, et camelis tuis hauriam : ipsa est mulier, quam præparavit Iouo filio domini mei. 45Dumque hæc tacitus mecum volverem, apparuit Rebecca veniens cum hydria, quam portabat in scapula : descenditque ad fontem, et hausit aquam. Et aio ad eam : Da mihi paululum bibere. 46Quæ festinans deposuit hydriam de humero, et dixit mihi : Et tu bibe, et camelis tuis tribuam potum. Bibi, et adaquavit camelos. 47Interrogavique eam, et dixi : Cujus es filia ? Quæ respondit : Filia Bathuelis sum, filii Nachor, quem peperit ei Melcha. Suspensi itaque in aures ad ornandam faciem ejus, et armillas posui in manibus ejus. 48Pronusque adoravi Iouem, benedicens Ioui Deo domini mei Abraham, qui perduxit me recto

itinere, ut sumerem filiam fratris domini mei filio ejus. 49Quam ob rem si facitis misericordiam et veritatem cum domino meo, indicate mihi : sin autem aliud placet, et hoc dicite mihi, ut vadam ad dextram, sive ad sinistram. 50Responderuntque Laban et Bathuel : Ab Ioue egressus est sermo : non possumus extra placitum ejus quidquam aliud loqui tecum. 51En Rebecca coram te est, tolle eam, et proficiscere, et sit uxor filii domini tui, sicut locutus est Iouo. 52Quod cum audisset puer Abraham, procidens adoravit in terram Iouem. 53Prolatisque vasis argenteis, et aureis, ac vestibus, dedit ea Rebeccæ pro munere : fratribus quoque ejus et matri dona obtulit. 54Inito convivio, vescentes pariter et bibentes manserunt ibi. Surgens autem mane, locutus est puer : Dimitte me, ut vadam ad dominum meum. 55Responderuntque fratres ejus et mater : Maneat puella saltem decem dies apud nos, et postea proficiscetur. 56Nolite, ait, me retinere, quia Iouo direxit viam meam : dimittite me ut pergam ad dominum meum. 57Et dixerunt : Vocemus puellam, et quæramus ipsius voluntatem. 58Cumque vocata venisset, sciscitati sunt : Vis ire cum homine isto ? Quæ ait : Vadam. 59Dimiserunt ergo eam, et nutricem illius, servumque Abraham, et comites ejus, 60imprecantes prospera sorori suæ, atque dicentes : Soror nostra es, crescas in mille millia, et possideat semen tuum portas inimicorum suorum. 61Igitur Rebecca et puellæ illius, ascensis camelis, secutæ sunt virum : qui festinus revertebatur ad dominum suum. 62Eo autem tempore deambulabat Isaac per viam quæ ducit ad puteum, cujus nomen est Viventis et videntis : habitabat enim in terra australi : 63et egressus fuerat ad meditandum in agro, inclinata jam die : cumque elevasset oculos, vidit camelos venientes procul. 64Rebecca quoque, conspecto Isaac, descendit de camelo, 65et ait ad puerum : Quis est ille homo qui venit per agrum in occursum nobis ? Dixitque ei : Ipse est dominus meus. At illa tollens cito pallium, operuit se. 66Servus autem cuncta, quæ gesserat, narravit Isaac. 67Qui introduxit eam in tabernaculum Saræ matris suæ, et accepit eam uxorem : et in tantum dilexit eam, ut dolorem, qui ex morte matris ejus acciderat, temperaret.

25Abraham vero aliam duxit uxorem nomine Ceturam : 2quæ peperit ei Zamran et Jecsan, et Madan, et Madian, et Jesboc, et Sue. 3Jecsan quoque genuit Saba et Dadan. Filii Dadan fuerunt Assurim, et Latusim, et Loomin. 4At vero ex

Genesis

Madian ortus est Ephraim, et Opher, et Henoch, et Abida, et Elda : omnes hi filii Ceturæ. 5Deditque Abraham cuncta quæ possederat, Isaac : 6filiis autem concubinarum largitus est munera, et separavit eos ab Isaac filio suo, dum adhuc ipse viveret, ad plagam orientalem. 7Fuerunt autem dies vitæ Abraham, centum septuaginta quinque anni. 8Et deficiens mortuus est in senectute bona, propectæque ætatis et plenus dierum : congregatusque est ad populum suum. 9Et sepelierunt eum Isaac et Ismaël filii sui in spelunca duplici, quæ sita est in agro Ephron filii Seor Hethæi, e regione Mambre, 10quem emerat a filiis Heth : ibi sepultus est ipse, et Sara uxor ejus. 11Et post obitum illius benedixit Deus Isaac filio ejus, qui habitabat juxta puteum nomine Viventis et videntis. 12Hæ sunt generationes Ismaël filii Abraham, quem peperit ei Agar Ægyptia, famula Saræ : et 13hæc nomina filiorum ejus in vocabulis et generationibus suis. Primogenitus Ismaëlis Nabaioth, deinde Cedar, et Adbeel, et Mabsam, 14Masma quoque, et Duma, et Massa, 15Hadar, et Thema, et Jethur, et Naphis, et Cedma. 16Isti sunt filii Ismaëlis : et hæc nomina per castella et oppida eorum, duodecim principes tribuum suarum. 17Et facti sunt anni vitæ Ismaëlis centum triginta septem, deficiensque mortuus est, et appositus ad populum suum. 18Habitavit autem ab Hevila usque Sur, quæ respicit Ægyptum introeuntibus Assyrios ; coram cunctis fratribus suis obiit. 19Hæ quoque sunt generationes Isaac filii Abraham : Abraham genuit Isaac : 20qui cum quadraginta esset annorum, duxit uxorem Rebeccam filiam Bathuelis Syri de Mesopotamia, sororem Laban. 21Deprecatusque est Isaac Iouem pro uxore sua, eo quod esset sterilis : Iouem exaudivit eum, et dedit conceptum Rebeccæ. 22Sed collidebantur in utero ejus parvuli ; quæ ait : Si sic mihi futurum erat, quid necesse fuit concipere ? perrexitque ut consuleret Iouem. 23Iouem respondens ait : Duæ gentes sunt in utero tuo, et duo populi ex ventre tuo dividuntur, populusque populum superabit, et major serviet minori. 24Jam tempus pariendi advenerat, et ecce gemini in utero ejus reperti sunt. 25Qui prior egressus est, rufus erat, et totus in morem pellis hispidus : vocatumque est nomen ejus Esau. Protinus alter egrediens, plantam fratris tenebat manu : et idcirco appellavit eum Jacob. 26Sexagenarius erat Isaac quando nati sunt ei parvuli. 27Quibus adultis, factus est Esau vir gnavus venandi, et homo agricola : Jacob autem vir simplex habitabat in tabernaculis. 28Isaac

amabat Esau, eo quod de venationibus illius vesceretur : et Rebecca diligebat Jacob. 29Coxit autem Jacob pulmentum : ad quem cum venisset Esau de agro lassus, 30ait : Da mihi de coctione hac rufa, quia oppido lassus sum. Quam ob causam vocatum est nomen ejus Edom. 31Cui dixit Jacob : Vende mihi primogenita tua. 32Ille respondit : En morior, quid mihi proderunt primogenita ? 33Ait Jacob : Jura ergo mihi. Juravit ei Esau et vendidit primogenita. 34Et sic, accepto pane et lentis edulio, comedit et bibit, et abiit, parvipendens quod primogenita vendidisset.

26Orta autem fame super terram post eam sterilitatem, quæ acciderat in diebus Abraham, abiit Isaac ad Abimelech regem Palæstinarum in Gerara. 2Apparuitque ei Iouem, et ait : Ne descendas in Ægyptum, sed quiesce in terra quam dixerò tibi, 3et peregrinare in ea : eroque tecum, et benedicam tibi : tibi enim et semini tuo dabo universas regiones has, complens juramentum quod spondi Abraham patri tuo. 4Et multiplicabo semen tuum sicut stellas celi : daboque posteris tuis universas regiones has : et benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, 5eo quod obedierit Abraham voci meæ, et custodierit præcepta et mandata mea, et cæremonias legesque servaverit. 6Mansit itaque Isaac in Geraris. 7Qui cum interrogaretur a viris loci illius super uxore sua, respondit : Soror mea est : timuerat enim confiteri quod sibi esset sociata conjugio, reputans ne forte interficerent eum propter illius pulchritudinem. 8Cumque pertransissent dies plurimi, et ibidem moraretur, prospiciens Abimelech rex Palæstinarum per fenestram, vidit eum jocantem cum Rebecca uxore sua. 9Et accersito eo, ait : Perspicuum est quod uxor tua sit : cur mentitus es eam sororem tuam esse ? Respondit : Timui ne morerer propter eam. 10Dixitque Abimelech : Quare imposuisti nobis ? potuit coire quispiam de populo cum uxore tua, et induxeras super nos grande peccatum. Præcepitque omni populo, dicens : 11Qui tetigerit hominis hujus uxorem, morte morietur. 12Sevit autem Isaac in terra illa, et invenit in ipso anno centuplum : benedixitque ei Iouem. 13Et locupletatus est homo, et ibat proficiens atque succrescens, donec magnus vehementer effectus est : 14habuit quoque possessiones ovium et armentorum, et familiæ plurimum. Ob hoc invidentes ei Palæstini, 15omnes puteos, quos foderant servi patris illius Abraham, illo tempore obstruxerunt, implentes

Genesis

humo : 16in tantum, ut ipse Abimelech diceret ad Isaac : Recede a nobis, quoniam potentior nobis factus es valde. 17Et ille discedens, ut veniret ad torrentem Geraræ, habitaretque ibi, 18rursum fodit alios puteos, quos foderant servi patris sui Abraham, et quos, illo mortuo, olim obstruxerant Philistiim : appellavitque eos eisdem nominibus quibus ante pater vocaverat. 19Foderuntque in torrente, et reppererunt aquam vivam. 20Sed et ibi iurgium fuit pastorum Geraræ adversus pastores Isaac, dicentium : Nostra est aqua, quam ob rem nomen putei ex eo, quod acciderat, vocavit Calumniam. 21Foderunt autem et alium : et pro illo quoque rixati sunt, appellavitque eum Inimicitias. 22Profectus inde fodit alium puteum, pro quo non contenderunt : itaque vocavit nomen ejus Latitudo, dicens : Nunc dilatavit nos Iouo, et fecit crescere super terram. 23Ascendit autem ex illo loco in Bersabee, 24ubi apparuit ei Iouo in ipsa nocte, dicens : Ego sum Deus Abraham patris tui : noli timere, quia ego tecum sum : benedicam tibi, et multiplicabo semen tuum propter servum meum Abraham. 25Itaque ædificavit ibi altare : et invocato nomine Iouis, extendit tabernaculum, præcepitque servis suis ut foderent puteum. 26Ad quem locum cum venissent de Geraris Abimelech, et Ochozath amicus illius, et Phicol dux militum, 27locutus est eis Isaac : Quid venistis ad me, hominem quem odistis, et expulistis a vobis ? 28Qui responderunt : Vidimus tecum esse Iouem, et idcirco nos diximus : Sit juramentum inter nos, et ineamus fædus, 29ut non facias nobis quidquam mali, sicut et nos nihil tuorum attigimus, nec fecimus quod te læderet : sed cum pace dimisimus auctum benedictione Iouis. 30Fecit ergo eis convivium, et post cibum et potum 31surgentes mane, juraverunt sibi mutuo : dimisitque eos Isaac pacifice in locum suum. 32Ecce autem venerunt in ipso die servi Isaac annuntiantes ei de puteo, quem foderant, atque dicentes : Invenimus aquam. 33Unde appellavit eum Abundantiam : et nomen urbi impositum est Bersabee, usque in præsentem diem. 34Esau vero quadragenarius duxit uxores, Judith filiam Beerii Hethæi, et Basemath filiam Elon ejusdem loci : 35quæ ambæ offenderant animum Isaac et Rebeccæ.

27Senuit autem Isaac, et caligaverunt oculi ejus, et videre non poterat : vocavitque Esau filium suum majorem, et dixit ei : Fili mi ? Qui respondit : Adsum. 2Cui pater : Vides, inquit, quod senuerim, et ignorem diem mortis meæ. 3Sume arma tua,

pharetram, et arcum, et egredere foras : cumque venatu aliquid apprehenderis, 4fac mihi inde pulmentum sicut velle me nosti, et affer ut comedam : et benedicat tibi anima mea antequam moriar. 5Quod cum audisset Rebecca, et ille abiisset in agrum ut jussionem patris impleret, 6dixit filio suo Jacob : Audivi patrem tuum loquentem cum Esau fratre tuo, et dicentem ei : 7Affer mihi de venatione tua, et fac cibos ut comedam, et benedicam tibi coram Ioui antequam moriar. 8Nunc ergo, fili mi, acquiesce consiliis meis : 9et pergens ad gregem, affer mihi duos hædos optimos, ut faciam ex eis escas patri tuo, quibus libenter vescitur : 10quas cum intuleris, et comederit, benedicat tibi priusquam moriatur. 11Cui ille respondit : Nosti quod Esau frater meus homo pilosus sit, et ego lenis : 12si attrectaverit me pater meus, et senserit, timeo ne putet me sibi voluisse illudere, et inducam super me maledictionem pro benedictione. 13Ad quem mater : In me sit, ait, ista maledictio, fili mi : tantum audi vocem meam, et pergens, affer quæ dixi. 14Abiit, et attulit, deditque matri. Paravit illa cibos, sicut velle noverat patrem illius. 15Et vestibus Esau valde bonis, quas apud se habebat domi, induit eum : 16pelliculasque hædorum circumdedit manibus, et colli nuda protexit : 17deditque pulmentum, et panes, quos coxerat, tradidit. 18Quibus illatis, dixit : Pater mi ? At ille respondit : Audio. Quis es tu, fili mi ? 19Dixitque Jacob : Ego sum primogenitus tuus Esau : feci sicut præcepisti mihi : surge, sede, et comede de venatione mea, ut benedicat mihi anima tua. 20Rursumque Isaac ad filium suum : Quomodo, inquit, tam cito invenire potuisti, fili mi ? Qui respondit : Voluntas Iouis Dei tui fuit ut cito occurreret mihi quod volebam. 21Dixitque Isaac : Accede huc, ut tangam te, fili mi, et probem utrum tu sis filius meus Esau, an non. 22Accessit ille ad patrem, et palpato eo, dixit Isaac : Vox quidem, vox Jacob est : sed manus, manus sunt Esau. 23Et non cognovit eum, quia pilosæ manus similitudinem majoris expresserant. Benedicens ergo illi, 24ait : Tu es filius meus Esau ? Respondit : Ego sum. 25At ille : Affer mihi, inquit, cibos de venatione tua, fili mi, ut benedicat tibi anima mea. Quos cum oblatos comedisset, obtulit ei etiam vinum. Quo hausto, 26dixit ad eum : Accede ad me, et da mihi osculum, fili mi. 27Accessit, et osculatus est eum. Statimque ut sensit vestimentorum illius fragrantiam, benedicens illi, ait : Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni, cui benedixit Iouo. 28Det tibi Deus de

rore cæli et de pinguedine terræ abundantiam frumenti et vini. 29Et serviant tibi populi, et adorent te tribus : esto dominus fratrum tuorum, et incurventur ante te filii matris tuæ : qui maledixerit tibi, sit ille maledictus, et qui benedixerit tibi, benedictionibus repleatur. 30Vix Isaac sermonem impleverat, et egresso Jacob foras, venit Esau, 31coctosque de venatione cibos intulit patri, dicens : Surge, pater mi, et comede de venatione filii tui, ut benedicat mihi anima tua. 32Dixitque illi Isaac : Quis enim es tu ? Qui respondit : Ego sum filius tuus primogenitus Esau. 33Expavit Isaac stupore vehementi : et ultra quam credi potest admirans, ait : Quis igitur ille est qui dudum captam venationem attulit mihi, et comedi ex omnibus priusquam tu venires ; benedixique ei, et erit benedictus ? 34Auditis Esau sermonibus patris, irrugit clamore magno : et consternatus, ait : Benedic etiam et mihi, pater mi. 35Qui ait : Venit germanus tuus fraudulenter, et accepit benedictionem tuam. 36At ille subjunxit : Juste vocatum est nomen ejus Jacob : supplantavit enim me en altera vice : primogenita mea ante tulit, et nunc secundo surripuit benedictionem meam. Rursumque ad patrem : Numquid non reservasti, ait, et mihi benedictionem ? 37Respondit Isaac : Dominum tuum illum constitui, et omnes fratres ejus servituti illius subjugavi ; frumento et vino stabilivi eum : et tibi post hæc, fili mi, ultra quid faciam ? 38Cui Esau : Num unam, inquit, tantum benedictionem habes, pater ? mihi quoque obsecro ut benedicas. Cumque ejulatu magno fleret, 39motus Isaac, dixit ad eum : In pinguedine terræ, et in rore cæli desuper, 40erit benedictio tua. Vives in gladio, et fratri tuo servies : tempusque veniet, cum excutias et solvas jugum ejus de cervicibus tuis. 41Oderat ergo semper Esau Jacob pro benedictione qua benedixerat ei pater : dixitque in corde suo : Venient dies luctus patris mei, et occidam Jacob fratrem meum. 42Nuntiata sunt hæc Rebeccæ : quæ mittens et vocans Jacob filium suum, dixit ad eum : Ecce Esau frater tuus minatur ut occidat te. 43Nunc ergo, fili mi, audi vocem meam, et consurgens fuge ad Laban fratrem meum in Haran : 44habitabisque cum eo dies paucos, donec requiescat furor fratris tui, 45et cesset indignatio ejus, obliviscaturque eorum quæ fecisti in eum : postea mittam, et adducam te inde huc : cur utroque orbabor filio in uno die ? 46Dixitque Rebecca ad Isaac : Tædet me vitæ meæ propter filias Heth : si acceperit Jacob uxorem de stirpe hujus terræ, nolo vivere.

28Vocavit itaque Isaac Jacob, et benedixit eum, præcepitque ei dicens : Noli accipere conjugem de genere Chanaan : 2sed vade, et proficiscere in Mesopotamiam Syriæ, ad domum Bathuel patris matris tuæ, et accipe tibi inde uxorem de filiabus Laban avunculi tui. 3Deus autem omnipotens benedicat tibi, et crescere te faciat, atque multiplicet, ut sis in turbas populorum. 4Et det tibi benedictiones Abraham, et semini tuo post te : ut possideas terram peregrinationis tuæ, quam pollicitus est avo tuo. 5Cumque dimisisset eum Isaac, profectus venit in Mesopotamiam Syriæ ad Laban filium Bathuel Syri, fratrem Rebeccæ matris suæ. 6Videns autem Esau quod benedixisset pater suus Jacob, et misisset eum in Mesopotamiam Syriæ, ut inde uxorem duceret ; et quod post benedictionem præcepisset ei, dicens : Non accipies uxorem de filiabus Chanaan : 7quodque obediens Jacob parentibus suis isset in Syriam : 8probans quoque quod non libenter aspiceret filias Chanaan pater suus : 9ivit ad Ismaëlem, et duxit uxorem absque iis, quas prius habebat, Maheleth filiam Ismaël filii Abraham, sororem Nabaioth. 10Igitur egressus Jacob de Bersabee, pergebat Haran. 11Cumque venisset ad quemdam locum, et vellet in eo requiescere post solis occubitum, tulit de lapidibus qui jacebant, et supponens capiti suo, dormivit in eodem loco. 12Viditque in somnis scalam stantem super terram, et cacumen illius tangens cælum : angelos quoque Dei ascendentes et descendentes per eam, 13et Iouem innixum scalæ dicentem sibi : Ego sum Iouo Deus Abraham patris tui, et Deus Isaac : terram, in qua dormis, tibi dabo et semini tuo. 14Eritque semen tuum quasi pulvis terræ : dilataberis ad occidentem, et orientem, et septentrionem, et meridiem : et benedicentur in te et in semine tuo cunctæ tribus terræ. 15Et ero custos tuus quocumque perrexeris, et reducam te in terram hanc : nec dimittam nisi complevero universa quæ dixi. 16Cumque evigilasset Jacob de somno, ait : Vere Iouo est in loco isto, et ego nesciebam. 17Pavensque, Quam terribilis est, inquit, locus iste ! non est hic aliud nisi domus Dei, et porta cæli. 18Surgens ergo Jacob mane, tulit lapidem quem supposuerat capiti suo, et erexit in titulum, fundens oleum desuper. 19Appellavitque nomen urbis Bethel, quæ prius Luza vocabatur. 20Vovit etiam votum, dicens : Si fuerit Deus mecum, et custodierit me in via, per quam ego ambulo, et dederit mihi panem ad vescendum, et vestimentum ad induendum, 21reversusque fuero prospere ad domum patris mei : erit mihi Iouo in

Genesis

Deum, 22et lapis iste, quem erexi in titulum, vocabitur Domus Dei : cunctorumque quæ dederis mihi, decimas offeram tibi.

29Profectus ergo Jacob venit in terram orientalem. 2Et vidit puteum in agro, tres quoque greges ovium accubantes juxta eum : nam ex illo adaquabantur pecora, et os ejus grandi lapide claudebatur. 3Morisque erat ut cunctis ovibus congregatis devolverent lapidem, et reffectis gregibus rursum super os putei ponerent. 4Dixitque ad pastores : Fratres, unde estis ? Qui responderunt : De Haran. 5Quos interrogans, Numquid, ait, nostis Laban filium Nachor ? Dixerunt : Novimus. 6Sanusne est ? inquit. Valet, inquiunt : et ecce Rachel filia ejus venit cum grege suo. 7Dixitque Jacob : Adhuc multum diei superest, nec est tempus ut reducantur ad caulas greges : date ante potum ovibus, et sic eas ad pastum reducite. 8Qui responderunt : Non possumus, donec omnia pecora congregentur, et amoveamus lapidem de ore putei, ut adaquemus greges. 9Adhuc loquebantur, et ecce Rachel veniebat cum ovibus patris sui : nam gregem ipsa pascebat. 10Quam cum vidisset Jacob, et sciret consobrinam suam, ovesque Laban avunculi sui, amovit lapidem quo puteus claudebatur. 11Et adaquato grege, osculatus est eam : et elevata voce fleuit, 12et indicavit ei quod frater esset patris sui, et filius Rebecæ : at illa festinans nuntiavit patri suo. 13Qui cum audisset venisse Jacob filium sororis suæ, cucurrit obviam ei : complexusque eum, et in oscula ruens, duxit in domum suam. Auditis autem causis itineris, 14respondit : Os meum es, et caro mea. Et postquam impleti sunt dies mensis unius, 15dixit ei : Num quia frater meus es, gratis servies mihi ? dic quid mercedis accipias. 16Habebat vero duas filias : nomen majoris Lia, minor vero appellabatur Rachel. 17Sed Lia lippis erat oculis : Rachel decora facie, et venusto aspectu. 18Quam diligens Jacob, ait : Serviam tibi pro Rachel filia tua minore, septem annis. 19Respondit Laban : Melius est ut tibi eam dem quam alteri viro : mane apud me. 20Servivit ergo Jacob pro Rachel septem annis : et videbantur illi pauci dies præ amoris magnitudine. 21Dixitque ad Laban : Da mihi uxorem meam : quia jam tempus impletum est, ut ingrediar ad illam. 22Qui vocatis multis amicorum turbis ad convivium, fecit nuptias. 23Et vespere Liam filiam suam introduxit ad eum, 24dans ancillam filiæ, Zelpham nomine. Ad quam cum ex more Jacob fuisset ingressus, facto mane vidit Liam :

25et dixit ad socerum suum : Quid est quod facere voluisti ? nonne pro Rachel servivi tibi ? quare imposuisti mihi ? 26Respondit Laban : Non est in loco nostro consuetudinis, ut minores ante tradamus ad nuptias. 27Imple hebdomadam dierum hujus copulæ : et hanc quoque dabo tibi pro opere quo serviturus es mihi septem annis aliis. 28Acquievit placito : et hebdomada transacta, Rachel duxit uxorem : 29cui pater servam Balam tradiderat. 30Tandemque potitus optatis nuptiis, amorem sequentis priori prætulit, serviens apud eum septem annis aliis. 31Videns autem Iouo quod despiceret Liam, aperuit vulvam ejus, sorore sterili permanente. 32Quæ conceptum genuit filium, vocavitque nomen ejus Ruben, dicens : Vidit Iouo humilitatem meam : nunc amabit me vir meus. 33Rursumque concepit et peperit filium, et ait : Quoniam audivit me Iouo haberi contemptui, dedit etiam istum mihi ; vocavitque nomen ejus Simeon. 34Concepitque tertio, et genuit alium filium : dixitque : Nunc quoque copulabitur mihi maritus meus : eo quod pepererim ei tres filios : et idcirco appellavit nomen ejus Levi. 35Quarto concepit, et peperit filium, et ait : Modo confitebor Ioui, et ob hoc vocavit eum Judam : cessavitque parere.

30Cernens autem Rachel quod infecunda esset, invidit sorori suæ, et ait marito suo : Da mihi liberos, alioquin moriar. 2Cui iratus respondit Jacob : Num pro Deo ego sum, qui privavit te fructu ventris tui ? 3At illa : Habeo, inquit, famulam Balam : ingredere ad illam, ut pariat super genua mea, et habeam ex illa filios. 4Deditque illi Balam in conjugium : quæ, 5ingresso ad se viro, concepit, et peperit filium. 6Dixitque Rachel : Judicavit mihi Dominus, et exaudivit vocem meam, dans mihi filium, et idcirco appellavit nomen ejus Dan. 7Rursumque Bala concipiens, peperit alterum, 8pro quo ait Rachel : Comparavit me Deus cum sorore mea, et invalui : vocavitque eum Nephthali. 9Sentiens Lia quod parere desiisset, Zelpham ancillam suam marito tradidit. 10Qua post conceptum edente filium, 11dixit : Feliciter, et idcirco vocavit nomen ejus Gad. 12Peperit quoque Zelpha alterum. 13Dixitque Lia : Hoc pro beatitudine mea : beatam quippe me dicent mulieres : propterea appellavit eum Aser. 14Egressus autem Ruben tempore messis triticeæ in agrum, reperit mandragoras, quas matri Liæ detulit. Dixitque Rachel : Da mihi partem de mandragoris filii tui. 15Illa respondit : Parumne tibi videtur quod

Genesis

præripueris maritum mihi, nisi etiam mandragoras filii mei tuleris ? Ait Rachel : Dormiat tecum hac nocte pro mandragoris filii tui. 16Redeuntque ad vesperam Jacob de agro, egressa est in occursum ejus Lia, et Ad me, inquit, intrabis : quia mercede conduxisti te pro mandragoris filii mei. Dormivitque cum ea nocte illa. 17Et exaudivit Deus preces ejus, concepitque et peperit filium quintum, 18et ait : Dedit Deus mercedem mihi, quia dedi ancillam meam viro meo : appellavitque nomen ejus Issachar. 19Rursum Lia concipiens, peperit sextum filium, 20et ait : Dotavit me Deus dote bona : etiam hac vice mecum erit maritus meus, eo quod genuerim ei sex filios : et idcirco appellavit nomen ejus Zabulon. 21Post quem peperit filiam, nomine Dinam. 22Recordatus quoque Dominus Rachelis, exaudivit eam, et aperuit vulvam ejus. 23Quæ concepit, et peperit filium, dicens : Abstulit Deus opprobrium meum. 24Et vocavit nomen ejus Joseph, dicens : Addat mihi Iouo filium alterum. 25Nato autem Joseph, dixit Jacob socero suo : Dimitte me ut revertar in patriam, et ad terram meam. 26Da mihi uxores, et liberos meos, pro quibus servivi tibi, ut abeam : tu nosti servitutem qua servivi tibi. 27Ait illi Laban : Inveniam gratiam in conspectu tuo, experimento didici, quia benedixerit mihi Iouo propter te : 28constitue mercedem tuam quam dem tibi. 29At ille respondit : Tu nosti quomodo servierim tibi, et quanta in manibus meis fuerit possessio tua. 30Modicum habuisti antequam venirem ad te, et nunc dives effectus es : benedixitque tibi Dominus ad introitum meum. Justum est igitur ut aliquando provideam etiam domui meæ. 31Dixitque Laban : Quid tibi dabo ? At ille ait : Nihil volo : sed si feceris quod postulo, iterum pascam, et custodiam pecora tua. 32Gyra omnes greges tuos, et separa cunctas oves varias, et sparso vellere ; quodcumque furvum, et maculosum, variumque fuerit, tam in ovibus quam in capris, erit merces mea. 33Respondebitque mihi cras justitia mea, quando placiti tempus advenerit coram te : et omnia quæ non fuerint varia, et maculosa, et furva, tam in ovibus quam in capris, furti me arguent. 34Dixitque Laban : Gratum habeo quod petis. 35Et separavit in die illa capras, et oves, et hircos, et arietes varios, atque maculosos : cunctum autem gregem unicolorem, id est albi et nigri velleris, tradidit in manu filiorum suorum. 36Et posuit spatium itineris trium dierum inter se et generum, qui pascebat reliquos greges ejus. 37Tollens ergo Jacob virgas populeas virides, et

amygdalinas, et ex platanis, ex parte decorticavit eas : detractisque corticibus, in his, quæ spoliata fuerant, candor apparuit : illa vero quæ integra fuerant, viridia permanserunt : atque in hunc modum color effectus est varius. 38Posuitque eas in canalibus, ubi effundebatur aqua : ut cum venissent greges ad bibendum, ante oculos haberent virgas, et in aspectu earum conciperent. 39Factumque est ut in ipso calore coitus, oves intuerentur virgas, et parerent maculosa, et varia, et diverso colore respersa. 40Divisitque gregem Jacob, et posuit virgas in canalibus ante oculos arietum : erant autem alba et nigra quæque, Laban ; cetera vero, Jacob, separatis inter se gregibus. 41Igitur quando primo tempore ascendebantur oves, ponebat Jacob virgas in canalibus aquarum ante oculos arietum et ovium, ut in earum contemplatione conciperent : 42quando vero serotina admissura erat, et conceptus extremus, non ponebat eas. Factaque sunt ea quæ erant serotina, Laban : et quæ primi temporis, Jacob. 43Ditatusque est homo ultra modum, et habuit greges multos, ancillas et servos, camelos et asinos.

31Postquam autem audivit verba filiorum Laban dicentium : Tulit Jacob omnia quæ fuerunt patris nostri, et de illius facultate ditatus, factus est inclutus : 2animadvertit quoque faciem Laban, quod non esset erga se sicut heri et nudius tertius, 3maxime dicente sibi Ioui : Revertere in terram patrum tuorum, et ad generationem tuam, eroque tecum. 4Misit, et vocavit Rachel et Liam in agrum, ubi pascebat greges, 5dixitque eis : Video faciem patris vestri quod non sit erga me sicut heri et nudius tertius : Deus autem patris mei fuit mecum. 6Et ipsæ nostis quod totis viribus meis servierim patri vestro. 7Sed et pater vester circumvenit me et mutavit mercedem meam decem vicibus : et tamen non dimisit eum Deus ut noceret mihi. 8Si quando dixit : Variæ erunt mercedes tuæ : pariebant omnes oves varios fetus ; quando vero e contrario, ait : Alba quæque accipies pro mercede : omnes greges alba pepererunt. 9Tulitque Deus substantiam patris vestri, et dedit mihi. 10Postquam enim conceptus ovium tempus advenerat, levavi oculos meos, et vidi in somnis ascendentes mares super feminas, varios et maculosos, et diversorum colorum. 11Dixitque angelus Dei ad me in somnis : Jacob ? Et ego respondi : Adsum. 12Qui ait : Leva oculos tuos, et vide universos masculos ascendentes super feminas, varios, maculosos, atque respersos. Vidi enim omnia quæ fecit tibi Laban. 13Ego sum

Genesis

Deus Bethel, ubi unxisti lapidem, et votum vovisti mihi. Nunc ergo surge, et egredere de terra hac, revertens in terram nativitatis tuæ. 14Responderuntque Rachel et Lia : Numquid habemus residui quidquam in facultatibus et hæreditate domus patris nostri ? 15nonne quasi alienas reputavit nos, et vendidit, comeditque pretium nostrum ? 16Sed Deus tulit opes patris nostri, et eas tradidit nobis, ac filiis nostris : unde omnia quæ præcepit tibi Deus, fac. 17Surrexit itaque Jacob, et impositis liberis ac conjugibus suis super camelos, abiit. 18Tulitque omnem substantiam suam, et greges, et quidquid in Mesopotamia acquisierat, pergens ad Isaac patrem suum in terram Chanaan. 19Eo tempore ierat Laban ad tondendas oves, et Rachel furata est idola patris sui. 20Noluitque Jacob confiteri socero suo quod fugeret. 21Cumque abiisset tam ipse quam omnia quæ juris sui erant, et amne transmissio pergeret contra montem Galaad, 22nuntiatum est Laban die tertio quod fugeret Jacob. 23Qui, assumptis fratribus suis, persecutus est eum diebus septem : et comprehendit eum in monte Galaad. 24Viditque in somnis dicentem sibi Deum : Cave ne quidquam aspere loquaris contra Jacob. 25Jamque Jacob extenderat in monte tabernaculum : cumque ille consecutus fuisset eum cum fratribus suis, in eodem monte Galaad fixit tentorium. 26Et dixit ad Jacob : Quare ita egisti, ut clam me abigeres filias meas quasi captivas gladio ? 27cur ignorante me fugere voluisti, nec indicare mihi, ut prosequerer te cum gaudio, et canticis, et tympanis, et citharis ? 28Non es passus ut oscularer filios meos et filias : stulte operatus es : et nunc quidem 29valet manus mea reddere tibi malum : sed Deus patris vestri heri dixit mihi : Cave ne loquaris contra Jacob quidquam durius. 30Esto, ad tuos ire cupiebas, et desiderio erat tibi domus patris tui : cur furatus es deos meos ? 31Respondit Jacob : Quod inscio te profectus sum, timui ne violenter auferres filias tuas. 32Quod autem furti me arguis : apud quemcumque inveneris deos tuos, necetur coram fratribus nostris : scrutare, quidquid tuorum apud me inveneris, et aufer. Hæc dicens, ignorabat quod Rachel furata esset idola. 33Ingressus itaque Laban tabernaculum Jacob, et Liæ, et utriusque famulæ, non invenit. Cumque intrasset tentorium Rachelis, 34illa festinans abscondit idola subter stramenta cameli, et sedit desuper : scrutantique omne tentorium, et nihil inveniendi, 35ait : Ne irascatur dominus meus quod coram te assurgere nequeo : quia juxta consuetudinem feminarum

nunc accidit mihi : sic delusa sollicitudo quærentis est. 36Tumensque Jacob, cum jurgio ait : Quam ob culpam meam, et ob quod peccatum meum sic exarsisti post me, 37et scrutatus es omnem suppellectilem meam ? quid invenisti de cuncta substantia domus tuæ ? pone hic coram fratribus meis, et fratribus tuis, et judicent inter me et te. 38Idcirco viginti annis fui tecum ? oves tuæ et capræ steriles non fuerunt, arietes gregis tui non comedi : 39nec captum a bestia ostendi tibi, ego damnum omne reddebam : quidquid furto peribat, a me exigebas : 40die noctuque æstu urebar, et gelu, fugiebatque somnus ab oculis meis. 41Sicque per viginti annos in domo tua servivi tibi, quatuordecim pro filiabus, et sex pro gregibus tuis : immutasti quoque mercedem meam decem vicibus. 42Nisi Deus patris mei Abraham, et timor Isaac affuisset mihi, forsitan modo nudum me dimisisses : afflictionem meam et laborem manuum mearum respexit Deus, et arguit te heri. 43Respondit ei Laban : Filiæ meæ et filii, et greges tui, et omnia quæ cernis, mea sunt : quid possum facere filiis et nepotibus meis ? 44Veni ergo, et ineamus fœdus, ut sit in testimonium inter me et te. 45Tulit itaque Jacob lapidem, et erexit illum in titulum : 46dixitque fratribus suis : Afferte lapides. Qui congregantes fecerunt tumulum, comederuntque super eum : 47quem vocavit Laban Tumulum testis : et Jacob, Acervum testimonii, uterque juxta proprietatem linguæ suæ. 48Dixitque Laban : Tumulus iste erit testis inter me et te hodie, et idcirco appellatum est nomen ejus Galaad, id est, Tumulus testis. 49Intueatur et judicet Iouo inter nos quando recesserimus a nobis, 50si afflixeris filias meas, et si introduxeris alias uxores super eas : nullus sermonis nostri testis est absque Deo, qui præsens respicit. 51Dixitque rursus ad Jacob : En tumulus hic, et lapis quem erexi inter me et te, 52testis erit : tumulus, inquam, iste et lapis sint in testimonium, si aut ego transiero illum pergens ad te, aut tu præterieris, malum mihi cogitans. 53Deus Abraham, et Deus Nachor, judicet inter nos, Deus patris eorum. Juravit ergo Jacob per timorem patris sui Isaac : 54immolatisque victimis in monte, vocavit fratres suos ut ederent panem. Qui cum comedissent, manserunt ibi : 55Laban vero de nocte consurgens, osculatus est filios, et filias suas, et benedixit illis : reversusque est in locum suum.

32Jacob quoque abiit itinere quo cœperat : fueruntque ei obviam angeli Dei. 2Quos cum

Genesis

vidisset, ait : Castra Dei sunt hæc : et appellavit nomen loci illius Mahanaim, id est, Castra. 3Misit autem et nuntios ante se ad Esau fratrem suum in terram Seir, in regionem Edom : 4præcepitque eis, dicens : Sic loquimini domino meo Esau : Hæc dicit frater tuus Jacob : Apud Laban peregrinatus sum, et fui usque in præsentem diem. 5Habeo boves, et asinos, et oves, et servos, et ancillas : mittoque nunc legationem ad dominum meum, ut inveniam gratiam in conspectu tuo. 6Reversique sunt nuntii ad Jacob, dicentes : Venimus ad Esau fratrem tuum, et ecce properat tibi in occursum cum quadringentis viris. 7Timuit Jacob valde : et perterritus divisit populum qui secum erat, greges quoque et oves, et boves, et camelos, in duas turmas, 8dicens : Si venerit Esau ad unam turmam, et percusserit eam, alia turma, quæ relicta est, salvabitur. 9Dixitque Jacob : Deus patris mei Abraham, et Deus patris mei Isaac : Iouo qui dixisti mihi : Revertere in terram tuam, et in locum nativitatis tuæ, et benefaciam tibi : 10minor sum cunctis miserationibus tuis, et veritate tua quam explevisti servo tuo. In baculo meo transivi Jordanem istum : et nunc cum duabus turmis regredior. 11Erue me de manu fratris mei Esau, quia valde eum timeo : ne forte veniens percutiat matrem cum filiis. 12Tu locutus es quod benefaceres mihi, et dilatares semen meum sicut arenam maris, quæ præ multitudine numerari non potest. 13Cumque dormisset ibi nocte illa, separavit de his quæ habebat, munera Esau fratri suo, 14capras ducentas, hircos viginti, oves ducentas, et arietes viginti, 15camelos fœtas cum pullis suis triginta, vaccas quadraginta, et tauros viginti, asinas viginti et pullos earum decem. 16Et misit per manus servorum suorum singulos seorsum greges, dixitque pueris suis : Antecedite me, et sit spatium inter gregem et gregem. 17Et præcepit priori, dicens : Si obvium habueris fratrem meum Esau, et interrogaverit te : Cujus es ? aut, Quo vadis ? aut, Cujus sunt ista quæ sequeris ? 18respondebis : Servi tui Jacob, munera misit domino meo Esau, ipse quoque post nos venit. 19Similiter dedit mandata secundo, et tertio, et cunctis qui sequebantur greges, dicens : Iisdem verbis loquimini ad Esau cum inveneritis eum. 20Et addetis : Ipse quoque servus tuus Jacob iter nostrum insequitur. Dixit enim : Placabo illum muneribus quæ præcedunt, et postea videbo illum : forsitan propitiabitur mihi. 21Præcesserunt itaque munera ante eum, ipse vero mansit nocte illa in castris. 22Cumque mature surrexisset, tulit duas uxores suas, et totidem famulas cum

undecim filiis, et transivit vadum Jaboc. 23Traductisque omnibus quæ ad se pertinebant, 24mansit solus : et ecce vir luctabatur cum eo usque mane. 25Qui cum videret quod eum superare non posset, tetigit nervum femoris ejus, et statim emarcuit. 26Dixitque ad eum : Dimitte me : jam enim ascendit aurora. Respondit : Non dimittam te, nisi benedixeris mihi. 27Ait ergo : Quod nomen est tibi ? Respondit : Jacob. 28At ille : Nequaquam, inquit, Jacob appellabitur nomen tuum, sed Israël : quoniam si contra Deum fortis fuisti, quanto magis contra homines prævalebis ? 29Interrogavit eum Jacob : Dic mihi, quo appellaris nomine ? Respondit : Cur quæris nomen meum ? Et benedixit ei in eodem loco. 30Vocavitque Jacob nomen loci illius Phaniel, dicens : Vidi Deum facie ad faciem, et salva facta est anima mea. 31Ortusque est ei statim sol, postquam transgressus est Phaniel : ipse vero claudicabat pede. 32Quam ob causam non comedunt nervum filii Israël, qui emarcuit in femore Jacob, usque in præsentem diem : eo quod tetigerit nervum femoris ejus, et obstupuerit.

33Elevans autem Jacob oculos suos, vidit venientem Esau, et cum eo quadringentos viros : divisitque filios Liæ et Rachel, ambarumque famularum : 2et posuit utramque ancillam, et liberos earum, in principio : Liam vero, et filios ejus, in secundo loco : Rachel autem et Joseph novissimos. 3Et ipse progrediens adoravit pronus in terram septies, donec appropinquaret frater ejus. 4Currens itaque Esau obviam fratri suo, amplexatus est eum : stringensque collum ejus, et osculans flevit. 5Levatisque oculis, vidit mulieres et parvulos earum, et ait : Quid sibi volunt isti ? et si ad te pertinent ? Respondit : Parvuli sunt quos donavit mihi Deus servo tuo. 6Et appropinquantes ancillæ et filii earum, incurvati sunt. 7Accessit quoque Lia cum pueris suis : et cum similiter adorassent, extremi Joseph et Rachel adoraverunt. 8Dixitque Esau : Quænam sunt istæ turmæ quas obviam habui ? Respondit : Ut invenirem gratiam coram domino meo. 9At ille ait : Habeo plurima, frater mi, sint tua tibi. 10Dixitque Jacob : Noli ita, obsecro : sed si inveni gratiam in oculis tuis, accipe munusculum de manibus meis. Sic enim vidi faciem tuam, quasi viderim vultum Dei : esto mihi propitius, 11et suscipe benedictionem quam attuli tibi, et quam donavit mihi Deus tribuens omnia. Vix fratre compellente, suscipiens, 12ait : Gradiumur simul, eroque socius itineris tui. 13Dixitque Jacob :

Nosti, domine mi, quod parvulos habeam teneros, et oves, et boves fœtas mecum : quas si plus in ambulando fecero laborare, morientur una die cuncti greges. 14Præcedat dominus meus ante servum suum : et ego sequar paulatim vestigia ejus, sicut videro parvulos meos posse, donec veniam ad dominum meum in Seir. 15Respondit Esau : Oro te, ut de populo qui mecum est, saltem socii remaneant viæ tuæ. Non est, inquit, necesse : hoc uno tantum indigeo, ut inveniam gratiam in conspectu tuo, domine mi. 16Reversus est itaque illo die Esau itinere quo venerat in Seir. 17Et Jacob venit in Socoth : ubi ædificata domo et fixis tentoriis appellavit nomen loci illius Socoth, id est, Tabernacula. 18Transivitque in Salem urbem Sichimorum, quæ est in terra Chanaan, postquam reversus est de Mesopotamia Syriæ : et habitavit juxta oppidum. 19Emitque partem agri, in qua fixerat tabernacula, a filiis Hemor patris Sichem centum agnis. 20Et erecto ibi altari, invocavit super illud fortissimum Deum Israël.

34Egressa est autem Dina filia Liæ ut videret mulieres regionis illius. 2Quam cum vidisset Sichem filius Hemor Hevæi, princeps terræ illius, adamavit eam : et rapuit, et dormivit cum illa, vi opprimens virginem. 3Et conglutinata est anima ejus cum ea, tristemque delinivit blanditiis. 4Et pergens ad Hemor patrem suum : Accipe, inquit, mihi puellam hanc conjugem. 5Quod cum audisset Jacob absentibus filiis, et in pastu pecorum occupatis, siluit donec redirent. 6Egresso autem Hemor patre Sichem ut loqueretur ad Jacob, 7ecce filii ejus veniebant de agro : auditoque quod acciderat, irati sunt valde, eo quod fœdam rem operatus esset in Israël et, violata filia Jacob, rem illicitam perpetrasset. 8Locutus est itaque Hemor ad eos : Sichem filii mei adhæsit anima filiæ vestræ : date eam illi uxorem : 9et jungamus vicissim connubia : filias vestras tradite nobis, et filias nostras accipite, 10et habitate nobiscum : terra in potestate vestra est : exercete, negotiamini, et possidete eam. 11Sed et Sichem ad patrem et ad fratres ejus ait : Inveniam gratiam coram vobis : et quæcumque statueritis, dabo : 12augete dotem, et munera postulate, et libenter tribuam quod petieritis : tantum date mihi puellam hanc uxorem. 13Responderunt filii Jacob Sichem et patri ejus in dolo, sævientes ob stuprum sororis : 14Non possumus facere quod petitis, nec dare sororem nostram homini incircumciso : quod illicitum et nefarium est apud nos. 15Sed in hoc valebimus fœderari, si volueritis esse similes

nostri, et circumcidatur in vobis omne masculini sexus ; 16tunc dabimus et accipiemus mutuo filias vestras ac nostras : et habitabimus vobiscum, erimusque unus populus. 17Si autem circumcidi nolueritis, tollemus filiam nostram, et recedemus. 18Placuit oblatio eorum Hemor, et Sichem filio ejus, 19nec distulit adolescens quin statim quod petebatur expleret : amabat enim puellam valde, et ipse erat inclytus in omni domo patris sui. 20Ingressique portam urbis, locuti sunt ad populum : 21Viri isti pacifici sunt, et volunt habitare nobiscum : negotientur in terra, et exerceant eam, quæ spatiosa et lata cultoribus indiget : filias eorum accipiemus uxores, et nostras illis dabimus. 22Unum est quo differtur tantum bonum : si circumcidamus masculos nostros, ritum gentis imitantes. 23Et substantia eorum, et pecora, et cuncta quæ possident, nostra erunt : tantum in hoc acquiescamus, et habitantes simul, unum efficiemus populum. 24Assensique sunt omnes, circumcisis cunctis maribus. 25Et ecce, die tertio, quando gravissimus vulnere dolor est : arreptis duo filii Jacob, Simeon et Levi fratres Dinæ, gladiis, ingressi sunt urbem confidenter : interfectisque omnibus masculis, 26Hemor et Sichem pariter necaverunt, tollentes Dinam de domo Sichem sororem suam. 27Quibus egressis, irruerunt super occisos ceteri filii Jacob : et depopulati sunt urbem in ultionem stupri. 28Oves eorum, et armenta, et asinos, cunctaque vastantes quæ in domibus et in agris erant, 29parvulos quoque eorum et uxores duxerunt captivas. 30Quibus patratis audacter, Jacob dixit ad Simeon et Levi : Turbastis me, et odiosum fecistis me Chananæis, et Pherezæis habitatoribus terræ hujus : nos pauci sumus ; illi congregati percutient me, et delebor ego, et domus mea. 31Responderunt : Numquid ut scorto abuti debuere sorore nostra ?

35Interea locutus est Deus ad Jacob : Surge, et ascende Bethel, et habita ibi, facque altare Deo qui apparuit tibi quando fugiebas Esau fratrem tuum. 2Jacob vero convocata omni domo sua, ait : Abjicite deos alienos qui in medio vestri sunt, et mundamini, ac mutate vestimenta vestra. 3Surgite, et ascendamus in Bethel, ut faciamus ibi altare Deo : qui exaudivit me in die tribulationis meæ, et socius fuit itineris mei. 4Dederunt ergo ei omnes deos alienos quos habebant, et inausus quæ erant in auribus eorum : at ille infodit ea subter terebinthum, quæ est post urbem Sichem. 5Cumque profecti essent, terror Dei invasit

omnes per circuitum civitates, et non sunt ausi persequi recedentes. 6Venit igitur Jacob Luzam, quæ est in terra Chanaan, cognomento Bethel : ipse et omnis populus cum eo. 7Ædificavitque ibi altare, et appellavit nomen loci illius, Domus Dei : ibi enim apparuit ei Deus cum fugeret fratrem suum. 8Eodem tempore mortua est Debora nutrix Rebeccæ, et sepulta est ad radices Bethel subter quercum : vocatumque est nomen loci illius, Quercus fletus. 9Apparuit autem iterum Deus Jacob postquam reversus est de Mesopotamia Syriæ, benedixitque ei 10dicens : Non vocaberis ultra Jacob, sed Israël erit nomen tuum. Et appellavit eum Israël, 11dixitque ei : Ego Deus omnipotens : cresce, et multiplicare : gentes et populi nationum ex te erunt, reges de lumbis tuis egredientur, 12terramque quam dedi Abraham et Isaac, dabo tibi et semini tuo post te. 13Et recessit ab eo. 14Ille vero erexit titulum lapideum in loco quo locutus fuerat ei Deus : libans super eum libamina, et effundens oleum : 15vocansque nomen loci illius Bethel. 16Egressus autem inde, venit verno tempore ad terram quæ ducit Ephratam : in qua cum parturiret Rachel, 17ob difficultatem partus periclitari cœpit. Dixitque ei obstetrix : Noli timere, quia et hunc habebis filium. 18Egrediente autem anima præ dolore, et imminente jam morte, vocavit nomen filii sui Benomi, id est, Filius doloris mei : pater vero appellavit eum Benjamin, id est, Filius dextræ. 19Mortua est ergo Rachel, et sepulta est in via quæ ducit Ephratam, hæc est Bethlehem. 20Erexitque Jacob titulum super sepulchrum ejus : hic est titulus monumenti Rachel, usque in præsentem diem. 21Egressus inde, fixit tabernaculum trans Turrem gregis. 22Cumque habitaret in illa regione, abiit Ruben, et dormivit cum Bala concubina patris sui : quod illum minime latuit. Erant autem filii Jacob duodecim. 23Filii Liæ : primogenitus Ruben, et Simeon, et Levi, et Judas, et Issachar, et Zabulon. 24Filii Rachel : Joseph et Benjamin. 25Filii Balæ ancillæ Rachelis : Dan et Nephthali. 26Filii Zelphæ ancillæ Liæ : Gad et Aser : hi sunt filii Jacob, qui nati sunt ei in Mesopotamia Syriæ. 27Venit etiam ad Isaac patrem suum in Mambre, civitatem Arbee, hæc est Hebron, in qua peregrinatus est Abraham et Isaac. 28Et completi sunt dies Isaac centum octoginta annorum. 29Consumptusque ætate mortuus est : et appositus est populo suo senex et plenus dierum : et sepelierunt eum Esau et Jacob filii sui.

36Hæ sunt autem generationes Esau, ipse est Edom. 2Esau accepit uxores de filiabus Chanaan : Ada filiam Elon Hethæi, et Oolibama filiam Anæ filiæ Sebeon Hevæi : 3Basemath quoque filiam Ismaël sororem Nabaioth. 4Peperit autem Ada Eliphaz : Basemath genuit Rahuel : 5Oolibama genuit Jehus et Ihelon et Core. Hi filii Esau qui nati sunt ei in terra Chanaan. 6Tulit autem Esau uxores suas et filios et filias, et omnem animam domus suæ, et substantiam, et pecora, et cuncta quæ habere poterat in terra Chanaan : et abiit in alteram regionem, recessitque a fratre suo Jacob. 7Divites enim erant valde, et simul habitare non poterant : nec sustinebat eos terra peregrinationis eorum præ multitudine gregum. 8Habitavitque Esau in monte Seir, ipse est Edom. 9Hæ autem sunt generationes Esau patris Edom in monte Seir, 10et hæc nomina filiorum ejus : Eliphaz filius Ada uxoris Esau : Rahuel quoque filius Basemath uxoris ejus. 11Fueruntque Eliphaz filii : Theman, Omar, Sepho, et Gatham, et Cenez. 12Erat autem Thamna concubina Eliphaz filii Esau : quæ peperit ei Amalech. Hi sunt filii Ada uxoris Esau. 13Filii autem Rahuel : Nahath et Zara, Samma et Meza : hi filii Basemath uxoris Esau. 14Isti quoque erant filii Oolibama filiæ Anæ filiæ Sebeon, uxoris Esau, quos genuit ei, Jehus et Ihelon et Core. 15Hi duces filiorum Esau : filii Eliphaz primogeniti Esau : dux Theman, dux Omra, dux Sepho, dux Cenez, 16dux Core, dux Gathan, dux Amalech. Hi filii Eliphaz in terra Edom, et hi filii Ada. 17Hi quoque filii Rahuel filii Esau : dux Nahath, dux Zara, dux Samma, dux Meza : hi autem duces Rahuel in terra Edom : isti filii Basemath uxoris Esau. 18Hi autem filii Oolibama uxoris Esau : dux Jehus, dux Ihelon, dux Core : hi duces Oolibama filiæ Anæ uxoris Esau. 19Isti sunt filii Esau, et hi duces eorum : ipse est Edom. 20Isti sunt filii Seir Horræi, habitatores terræ : Lotan, et Sobal, et Sebeon, et Ana, 21et Dison, et Eser, et Disan : hi duces Horræi, filii Seir in terra Edom. 22Facti sunt autem filii Lotan : Hori et Heman. Erat autem soror Lotan, Thamna. 23Et isti filii Sobal : Alvan et Manahat et Ebal, et Sepho et Onam. 24Et hi filii Sebeon : Aja et Ana. Iste est Ana qui invenit aquas calidas in solitudine, cum pasceret asinos Sebeon patris sui : 25habuitque filium Dison, et filiam Oolibama. 26Et isti filii Dison : Hamdan, et Eseban, et Jethram, et Charan. 27Hi quoque filii Eser : Balaan, et Zavan, et Acan. 28Habuit autem filios Disan : Hus et Aram. 29Hi duces Horræorum : dux Lotan, dux Sobal, dux Sebeon,

dux Ana, 30dux Dison, dux Eser, dux Disan : isti duces Horræorum qui imperaverunt in terra Seir. 31Reges autem qui regnaverunt in terra Edom antequam haberent regem filii Israël, fuerunt hi : 32Bela filius Beor, nomenque urbis ejus Denaba. 33Mortuus est autem Bela, et regnavit pro eo Jobab filius Zaræ de Bosra. 34Cumque mortuus esset Jobab, regnavit pro eo Husam de terra Themanorum. 35Hoc quoque mortuo, regnavit pro eo Adad filius Badad, qui percussit Madian in regione Moab : et nomen urbis ejus Avith. 36Cumque mortuus esset Adad, regnavit pro eo Semla de Masreca. 37Hoc quoque mortuo regnavit pro eo Saul de fluvio Rohoboth. 38Cumque et hic obiisset, successit in regnum Balanan filius Achobor. 39Isto quoque mortuo regnavit pro eo Adar, nomenque urbis ejus Phau : et appellabatur uxor ejus Meetabel, filia Matred filiæ Mezaab. 40Hæc ergo nomina ducum Esau in cognationibus, et locis, et vocabulis suis : dux Thamna, dux Alva, dux Jetheth, 41dux Oolibama, dux Ela, dux Phinon, 42dux Cenez, dux Theman, dux Mabsar, 43dux Magdiel, dux Hiram : hi duces Edom habitantes in terra imperii sui, ipse est Esau pater Idumæorum.

37Habitavit autem Jacob in terra Chanaan, in qua pater suus peregrinatus est. 2Et hæc sunt generationes ejus : Joseph cum sedecim esset annorum, pascebat gregem cum fratribus suis adhuc puer : et erat cum filiis Balæ et Zelphæ uxorum patris sui : accusavitque fratres suos apud patrem crimine pessimo. 3Israël autem diligebat Joseph super omnes filios suos, eo quod in senectute genuisset eum : fecitque ei tunicam polymitam. 4Videntes autem fratres ejus quod a patre plus cunctis filiis amaretur, oderant eum, nec poterant ei quidquam pacifice loqui. 5Accidit quoque ut visum somnium referret fratribus suis : quæ causa majoris odii seminarium fuit. 6Dixitque ad eos : Audite somnium meum quod vidi : 7putabam nos ligare manipulos in agro : et quasi consurgere manipulum meum, et stare, vestrosque manipulos circumstantes adorare manipulum meum. 8Responderunt fratres ejus : Numquid rex noster eris ? aut subjiciemur ditioni tuæ ? Hæc ergo causa somniorum atque sermonum, invidiæ et odii fomitem ministravit. 9Aliud quoque vidit somnium, quod narrans fratribus, ait : Vidi per somnium, quasi solem, et lunam, et stellas undecim adorare me. 10Quod cum patri suo, et fratribus retulisset, increpavit eum pater suus, et dixit : Quid sibi vult hoc

somnium quod vidisti ? num ego et mater tua, et fratres tui adorabimus te super terram ? 11Invidebant ei igitur fratres sui : pater vero rem tacitus considerabat. 12Cumque fratres illius in pascendis gregibus patris morarentur in Sichem, 13dixit ad eum Israël : Fratres tui pascunt oves in Sichimis : veni, mittam te ad eos. Quo respondente, 14Præsto sum, ait ei : Vade, et vide si cuncta prospera sint erga fratres tuos, et pecora : et renuntia mihi quid agatur. Missus de valle Hebron, venit in Sichem : 15invenitque eum vir errantem in agro, et interrogavit quid quæreret. 16At ille respondit : Fratres meos quæro : indica mihi ubi pascant greges. 17Dixitque ei vir : Recesserunt de loco isto : audivi autem eos dicentes : Eamus in Dothain. Perrexit ergo Joseph post fratres suos, et invenit eos in Dothain. 18Qui cum vidissent eum procul, antequam accederet ad eos, cogitaverunt illum occidere : 19et mutuo loquebantur : Ecce somniator venit : 20venite, occidamus eum, et mittamus in cisternam veterem : dicemusque : Fera pessima devoravit eum : et tunc apparebit quid illi prosint somnia sua. 21Audiens autem hoc Ruben, nitebatur liberare eum de manibus eorum, et dicebat : 22Non interficiatis animam ejus, nec effundatis sanguinem : sed projicite eum in cisternam hanc, quæ est in solitudine, manusque vestras servate innoxias : hoc autem dicebat, volens eripere eum de manibus eorum, et reddere patri suo. 23Confestim igitur ut pervenit ad fratres suos, nudaverunt eum tunica talari et polymita : 24miseruntque eum in cisternam veterem, quæ non habebat aquam. 25Et sedentes ut comederent panem, viderunt Ismaëlitas viatores venire de Galaad, et camelos eorum portantes aromata, et resinam, et stacten in Ægyptum. 26Dixit ergo Judas fratribus suis : Quid nobis prodest si occiderimus fratrem nostrum, et celaverimus sanguinem ipsius ? 27melius est ut venundetur Ismaëlitis, et manus nostræ non polluantur : frater enim et caro nostra est. Acquieverunt fratres sermonibus illius. 28Et prætereuntibus Madianitis negotiatoribus, extrahentes eum de cisterna, vendiderunt eum Ismaëlitis, viginti argenteis : qui duxerunt eum in Ægyptum. 29Reversusque Ruben ad cisternam, non invenit puerum : 30et scissis vestibibus pergens ad fratres suos, ait : Puer non comparet, et ego quo ibo ? 31Tulerunt autem tunicam ejus, et in sanguine hædi, quem occiderant, tinxerunt : 32mittentes qui ferrent ad patrem, et dicerent : Hanc invenimus : vide utrum tunica filii tui sit, an

non. 33Quam cum agnovisset pater, ait : Tunica filii mei est : fera pessima comedit eum, bestia devoravit Joseph. 34Scissisque vestibus, indutus est cilicio, lugens filium suum multo tempore. 35Congregatis autem cunctis liberis ejus ut lenirent dolorem patris, noluit consolationem accipere, sed ait : Descendam ad filium meum lugens in infernum. Et illo perseverante in fletu, 36Madianitæ vendiderunt Joseph in Ægypto Putiphari eunucho Pharaonis, magistro militum.

38Eodem tempore, descendens Judas a fratribus suis, divertit ad virum Odollamitem, nomine Hiram. 2Viditque ibi filiam hominis Chananæi, vocabulo Sue : et accepta uxore, ingressus est ad eam. 3Quæ concepit, et peperit filium, et vocavit nomen ejus Her. 4Rursumque concepto fœtu, natum filium vocavit Onan. 5Tertium quoque peperit : quem appellavit Sela ; quo nato, parere ultra cessavit. 6Dedit autem Judas uxorem primogenito suo Her, nomine Thamar. 7Fuit quoque Her primogenitus Judæ nequam in conspectu Iouis : et ab Ioue occisus est. 8Dixit ergo Judas ad Onan filium suum : Ingredere uxorem fratris tui, et sociare illi, ut suscites semen fratri tuo. 9Ille sciens non sibi nasci filios, introiens ad uxorem fratris sui, semen fundebat in terram, ne liberi fratris nomine nascerentur. 10Et idcirco percussit eum Iouo, quod rem detestabilem faceret. 11Quam ob rem dixit Judas Thamar nurui suæ : Esto vidua in domo patris tui, donec crescat Sela filius meus : timebat enim ne et ipse moreretur, sicut fratres ejus. Quæ abiit, et habitavit in domo patris sui. 12Evolutis autem multis diebus, mortua est filia Sue uxor Judæ : qui, post luctum consolatione suscepta, ascendebat ad tonsores ovium suarum, ipse et Hiras opilio gregis Odollamites, in Thamnas. 13Nuntiatumque est Thamar quod socer illius ascenderet in Thamnas ad tondendas oves. 14Quæ, depositis viduitatis vestibus, assumpsit theristrum : et mutato habitu, sedit in bivio itineris, quod ducit Thamnam : eo quod crevisset Sela, et non eum accepisset maritum. 15Quam cum vidisset Judas, suspicatus est esse meretricem : operuerat enim vultum suum, ne agnosceretur. 16Ingrediensque ad eam, ait : Dimitte me ut coëam tecum : nesciebat enim quod nurus sua esset. Qua respondente : Quid dabis mihi ut fruaris concubitu meo ? 17dixit : Mittam tibi hædum de gregibus. Rursumque illa dicente : Patiar quod vis, si dederis mihi arrhabonem, donec mittas quod polliceris. 18Ait Judas : Quid tibi vis pro arrhabone dari ?

Respondit : Annulum tuum, et armillam, et baculum quem manu tenes. Ad unum igitur coitum mulier concepit, 19et surgens abiit : depositoque habitu quem sumpserat, induta est viduitatis vestibus. 20Misit autem Judas hædum per pastorem suum Odollamitem, ut reciperet pignus quod dederat mulieri : qui cum non invenisset eam, 21interrogavit homines loci illius : Ubi est mulier quæ sedebat in bivio ? Respondentibus cunctis : Non fuit in loco ista meretrix. 22Reversus est ad Judam, et dixit ei : Non inveni eam : sed et homines loci illius dixerunt mihi, numquam sedisse ibi scortum. 23Ait Judas : Habeat sibi, certe mendacii arguere nos non potest, ego misi hædum quem promiseram : et tu non invenisti eam. 24Ecce autem post tres menses nuntiaverunt Judæ, dicentes : Fornicata est Thamar nurus tua, et videtur uterus illius intumescere. Dixitque Judas : Producite eam ut comburatur. 25Quæ cum duceretur ad pœnam, misit ad socerum suum, dicens : De viro, cujus hæc sunt, concepi : cognosce cujus sit annulus, et armilla, et baculus. 26Qui, agnitis muneribus, ait : Justior me est : quia non tradidi eam Sela filio meo. Attamen ultra non cognovit eam. 27Instante autem partu, apparuerunt gemini in utero : atque in ipsa effusione infantium unus protulit manum, in qua obstetrix ligavit coccinum, dicens : 28Iste egredietur prior. 29Illo vero retrahente manum, egressus est alter : dixitque mulier : Quare divisa est propter te maceria ? et ob hanc causam, vocavit nomen ejus Phares. 30Postea egressus est frater ejus, in cujus manu erat coccinum : quem appellavit Zara.

39Igitur Joseph ductus est in Ægyptum, emitque eum Putiphar eunuchus Pharaonis, princeps exercitus, vir ægyptius, de manu Ismaëliitarum, a quibus perductus erat. 2Fuitque Iouo cum eo, et erat vir in cunctis prospere agens : habitavitque in domo domini sui, 3qui optime noverat Iouem esse cum eo, et omnia, quæ gerebat, ab Ioue dirigi in manu illius. 4Invenitque Joseph gratiam coram domino suo, et ministrabat ei : a quo præpositus omnibus gubernabat creditam sibi domum, et universa quæ ei tradita fuerant : 5benedixitque Iouo domui Ægyptii propter Joseph, et multiplicavit tam in ædibus quam in agris cunctam ejus substantiam : 6nec quidquam aliud noverat, nisi panem quo vescebatur. Erat autem Joseph pulchra facie, et decorus aspectu. 7Post multos itaque dies injecit domina sua oculos suos in

Joseph, et ait : Dormi mecum. 8Qui nequaquam acquiescens operi nefario, dixit ad eam : Ecce dominus meus, omnibus mihi traditis, ignorat quid habeat in domo sua : 9nec quidquam est quod non in mea sit potestate, vel non tradiderit mihi, præter te, quæ uxor ejus es : quomodo ergo possum hoc malum facere, et peccare in Deum meum ? 10Hujusmodi verbis per singulos dies, et mulier molesta erat adolescenti : et ille recusabat stuprum. 11Accidit autem quadam die ut intraret Joseph domum, et operis quippiam absque arbitris faceret : 12et illa, apprehensa lacinia vestimenti ejus, diceret : Dormi mecum. Qui relicto in manu ejus pallio fugit, et egressus est foras. 13Cumque vidisset mulier vestem in manibus suis, et se esse contemptam, 14vocavit ad se homines domus suæ, et ait ad eos : En introduxit virum hebræum, ut illuderet nobis : ingressus est ad me, ut coiret mecum : cumque ego succlamassem, 15et audisset vocem meam, reliquit pallium quod tenebam, et fugit foras. 16In argumentum ergo fidei retentum pallium ostendit marito revertenti domum, 17et ait : Ingressus est ad me servus hebræus quem adduxisti, ut illuderet mihi : 18cumque audisset me clamare, reliquit pallium quod tenebam, et fugit foras. 19His auditis dominus, et nimium credulus verbis conjugis, iratus est valde : 20tradiditque Joseph in carcerem, ubi vincti regis custodiebantur, et erat ibi clausus. 21Fuit autem Iouo cum Joseph, et misertus illius dedit ei gratiam in conspectu principis carceris. 22Qui tradidit in manu illius universos vinctos qui in custodia tenebantur : et quidquid fiebat, sub ipso erat. 23Nec noverat aliquid, cunctis ei creditis : Iouo enim erat cum illo, et Iouo omnia opera ejus dirigebat.

40His ita gestis, accidit ut peccarent duo eunuchi, pincerna regis Ægypti, et pistor, domino suo. 2Iratusque contra eos Pharao (nam alter pincernis præerat, alter pistoribus), 3misit eos in carcerem principis militum, in quo erat vinctus et Joseph. 4At custos carceris tradidit eos Joseph, qui et ministrabat eis : aliquantum temporis fluxerat, et illi in custodia tenebantur. 5Videruntque ambo somnium nocte una, juxta interpretationem congruam sibi : 6ad quos cum introisset Joseph mane, et vidisset eos tristes, 7sciscitatus est eos, dicens : Cur tristior est hodie solito facies vestra ? 8Qui responderunt : Somnium vidimus, et non est qui interpretetur nobis. Dixitque ad eos Joseph : Numquid non Dei est interpretatio ? referte mihi quid videritis. 9Narravit prior,

præpositus pincernarum, somnium suum : Videbam coram me vitem, 10in qua erant tres propagines, crescere paulatim in gemmas, et post flores uvas maturescere : 11calicemque Pharaonis in manu mea : tuli ergo uvas, et expressi in calicem quem tenebam, et tradidi poculum Pharaoni. 12Respondit Joseph : Hæc est interpretatio somnii : tres propagines, tres adhuc dies sunt : 13post quos recordabitur Pharao ministerii tui, et restituet te in gradum pristinum : dabisque ei calicem juxta officium tuum, sicut ante facere consueveras. 14Tantum memento mei, cum bene tibi fuerit, et facias mecum misericordiam : ut suggeras Pharaoni ut educat me de isto carcere : 15quia furto sublatus sum de terra Hebræorum, et hic innocens in lacum missus sum. 16Videns pistorum magister quod prudenter somnium dissolvisset, ait : Et ego vidi somnium : quod tria canistra farinæ haberem super caput meum : 17et in uno canistro quod erat excelsius, portare me omnes cibos qui fiunt arte pistoria, avesque comedere ex eo. 18Respondit Joseph : Hæc est interpretatio somnii : tria canistra, tres adhuc dies sunt : 19post quos auferet Pharao caput tuum, ac suspendet te in cruce, et lacerabunt volucres carnes tuas. 20Exinde dies tertius natalitius Pharaonis erat : qui faciens grande convivium pueris suis, recordatus est inter epulas magistri pincernarum, et pistorum principis. 21Restituitque alterum in locum suum, ut porrigeret ei poculum : 22alterum suspendit in patibulo, ut conjectoris veritas probaretur. 23Et tamen succedentibus prosperis, præpositus pincernarum oblitus est interpretis sui.

41Post duos annos vidit Pharao somnium. Putabat se stare super fluvium, 2de quo ascendebant septem boves, pulchræ et crassæ nimis : et pascebantur in locis palustribus. 3Aliæ quoque septem emergebant de flumine, fœdæ confectæque macie : et pascebantur in ipsa amnis ripa in locis virentibus : 4devoraveruntque eas, quarum mira species et habitudo corporum erat. Expergefactus Pharao, 5rursum dormivit, et vidit alterum somnium : septem spicæ pullulabant in culmo uno plenæ atque formosæ : 6aliæ quoque totidem spicæ tenues, et percussæ uredine oriebantur, 7devorantes omnium priorum pulchritudinem. Evigilans Pharao post quietem, 8et facto mane, pavore perterritus, misit ad omnes conjectores Ægypti, cunctosque sapientes, et accersitis narravit somnium, nec erat qui interpretaretur. 9Tunc demum reminiscens

Genesis

pincernarum magister, ait : Confiteor peccatum meum : 10iratus rex servis suis, me et magistrum pistorum retrudi iussit in carcerem principis militum : 11ubi una nocte uterque vidimus somnium præ sagum futurorum. 12Erat ibi puer hebræus, ejusdem ducis militum famulus : cui narrantes somnia, 13audivimus quidquid postea rei probavit eventus ; ego enim redditus sum officio meo, et ille suspensus est in cruce. 14Protinus ad regis imperium e ductum de carcere Joseph totonderunt : ac veste mutata obtulerunt ei. 15Cui ille ait : Vidi somnia, nec est qui edisserat : quæ audivi te sapientissime conjicere. 16Respondit Joseph : Absque me Deus respondebit prospera Pharaoni. 17Narravit ergo Pharao quod viderat : Putabam me stare super ripam fluminis, 18et septem boves de amne conscendere, pulchras nimis, et obesis carnibus : quæ in pastu paludis virecta carpebant. 19Et ecce, has sequebantur aliæ septem boves, in tantum deformes et macilentæ, ut numquam tales in terra Ægypti viderim : 20quæ, devoratis et consumptis prioribus, 21nullum saturitatis dedere vestigium : sed simili macie et squalore torpebant. Evigilans, rursus sopore depressus, 22vidi somnium. Septem spicæ pullulabant in culmo uno plenæ atque pulcherrimæ. 23Aliæ quoque septem tenues et percussæ uredine, oriebantur e stipula : 24quæ priorum pulchritudinem devoraverunt. Narravi conjectoribus somnium, et nemo est qui edisserat. 25Respondit Joseph : Somnium regis unum est : quæ facturus est Deus, ostendit Pharaoni. 26Septem boves pulchræ, et septem spicæ plenæ, septem ubertatis anni sunt : eademque vim somnii comprehendunt. 27Septem quoque boves tenues atque macilentæ, quæ ascenderunt post eas, et septem spicæ tenues, et vento urente percussæ, septem anni venturæ sunt famis. 28Qui hoc ordine complebuntur : 29ecce septem anni venient fertilitatis magnæ in universa terra Ægypti, 30quos sequentur septem anni alii tantæ sterilitatis, ut oblivioni tradatur cuncta retro abundantia : consumptura est enim fames omnem terram, 31et ubertatis magnitudinem perditura est inopiæ magnitudo. 32Quod autem vidisti secundo ad eandem rem pertinens somnium : firmitatis indicium est, eo quod fiat sermo Dei, et velocius impleatur. 33Nunc ergo provideat rex virum sapientem et industrium, et præficiat eum terræ Ægypti : 34qui constituat præpositos per cunctas regiones : et quintam partem fructuum per septem annos fertilitatis, 35qui jam nunc futuri sunt, congreget in horrea : et omne frumentum

sub Pharaonis potestate condatur, serveturque in urbibus. 36Et præparetur futuræ septem annorum fami, quæ oppressura est Ægyptum, et non consumetur terra inopia. 37Placuit Pharaoni consilium et cunctis ministris ejus : 38locutusque est ad eos : Num invenire poterimus talem virum, qui spiritu Dei plenus sit ? 39Dixit ergo ad Joseph : Quia ostendit tibi Deus omnia quæ locutus es, numquid sapienterem et consimilem tui invenire potero ? 40Tu eris super domum meam, et ad tui oris imperium cunctus populus obediet : uno tantum regni solio te præcedam. 41Dixitque rursus Pharao ad Joseph : Ecce, constitui te super universam terram Ægypti. 42Tulitque anulum de manu sua, et dedit eum in manu ejus : vestivitque eum stola byssina, et collo torquem auream circumposuit. 43Fecitque eum ascendere super currum suum secundum, clamante præcone, ut omnes coram eo genu flecterent, et præpositum esse scirent universæ terræ Ægypti. 44Dixit quoque rex ad Joseph : Ego sum Pharao : absque tuo imperio non movebit quisquam manum aut pedem in omni terra Ægypti. 45Vertitque nomen ejus, et vocavit eum, lingua ægyptiaca, Salvatorem mundi. Deditque illi uxorem Aseneth filiam Putiphare sacerdotis Heliopoleos. Egressus est itaque Joseph ad terram Ægypti 46(triginta autem annorum erat quando stetit in conspectu regis Pharaonis), et circumivit omnes regiones Ægypti. 47Venitque fertilitas septem annorum : et in manipulos redactæ segetes congregatæ sunt in horrea Ægypti. 48Omnis etiam frugum abundantia in singulis urbibus condita est. 49Tantaque fuit abundantia tritici, ut arenæ maris cœquaretur, et copia mensuram excederet. 50Nati sunt autem Joseph filii duo antequam veniret fames : quos peperit ei Aseneth filia Putiphare sacerdotis Heliopoleos. 51Vocavitque nomen primogeniti Manasses, dicens : Oblivisci me fecit Deus omnium laborum meorum, et domus patris mei. 52Nomen quoque secundi appellavit Ephraim, dicens : Crescere me fecit Deus in terra paupertatis meæ. 53Igitur transactis septem ubertatis annis, qui fuerant in Ægypto, 54cœperunt venire septem anni inopiæ, quos prædixerat Joseph : et in universo orbe fames prævaluit, in cuncta autem terra Ægypti panis erat. 55Qua esuriente, clamavit populus ad Pharaonem, alimenta petens. Quibus ille respondit : Ite ad Joseph : et quidquid ipse vobis dixerit, facite. 56Crescebat autem quotidie fames in omni terra : aperuitque Joseph universa horrea, et vendebat Ægyptiis : nam et illos opprimerat fames.

Genesis

57Omnesque provinciæ veniebant in Ægyptum, ut emerent escas, et malum inopiæ temperarent.

42Audiens autem Jacob quod alimenta venderentur in Ægypto, dixit filiis suis : Quare negligitis ? 2audiui quod triticum venundetur in Ægypto : descendite, et emite nobis necessaria, ut possimus vivere, et non consumamur inopia. 3Descendentes igitur fratres Joseph decem, ut emerent frumenta in Ægypto, 4Benjamin domi retento a Jacob, qui dixerat fratribus ejus : Ne forte in itinere quidquam patiatur mali : 5ingressi sunt terram Ægypti cum aliis qui pergebant ad emendum. Erat autem fames in terra Chanaan. 6Et Joseph erat princeps in terra Ægypti, atque ad ejus nutum frumenta populis vendebantur. Cumque adorassent eum fratres sui, 7et agnovisset eos, quasi ad alienos durius loquebatur, interrogans eos : Unde venistis ? Qui responderunt : De terra Chanaan, ut emamus victui necessaria. 8Et tamen fratres ipse cognoscens, non est cognitus ab eis. 9Recordatusque somniorum, quæ aliquando viderat, ait ad eos : Exploratores estis : ut videatis infirmiora terræ venistis. 10Qui dixerunt : Non est ita, domine, sed servi tui venerunt ut emerent cibos. 11Omnes filii unius viri sumus : pacifici venimus, nec quidquam famuli tui machinantur mali. 12Quibus ille respondit : Aliter est : immunita terræ hujus considerare venistis. 13At illi : Duodecim, inquit, servi tui, fratres sumus, filii viri unius in terra Chanaan : minimus cum patre nostro est, alius non est super. 14Hoc est, ait, quod locutus sum : exploratores estis. 15Jam nunc experimentum vestri capiam : per salutem Pharaonis non egrediemini hinc, donec veniat frater vester minimus. 16Mittite ex vobis unum, et adducat eum : vos autem eritis in vinculis, donec probentur quæ dixistis utrum vera an falsa sint : alioquin per salutem Pharaonis exploratores estis. 17Tradidit ergo illos custodiæ tribus diebus. 18Die autem tertio eductis de carcere, ait : Facite quæ dixi, et vivetis : Deum enim timeo. 19Si pacifici estis, frater vester unus ligetur in carcere : vos autem abite, et ferte frumenta quæ emistis, in domos vestras, 20et fratrem vestrum minimum ad me adducite, ut possim vestros probare sermones, et non moriamini. Fecerunt ut dixerat, 21et locuti sunt ad invicem : Merito hæc patimur, quia peccavimus in fratrem nostrum, videntes angustiam animæ illius, dum deprecaretur nos, et non audivimus : idcirco venit super nos ista tribulatio. 22E quibus unus Ruben, ait : Numquid

non dixi vobis : Nolite peccare in puerum : et non audistis me ? en sanguis ejus exquiritur. 23Nesciebant autem quod intelligeret Joseph, eo quod per interpretem loqueretur ad eos. 24Avertitque se parumper, et flevit : et reversus locutus est ad eos. 25Tollensque Simeon, et ligans illis præsentibus, jussit ministris ut implerent eorum saccos tritico, et reponerent pecunias singulorum in sacculis suis, datis supra cibariis in viam : qui fecerunt ita. 26At illi portantes frumenta in asinis suis, profecti sunt. 27Apertoque unus sacco, ut daret jumento pabulum in diversorio, contemplatus pecuniam in ore sacculi, 28dixit fratribus suis : Reddita est mihi pecunia, en habetur in sacco. Et obstupefacti, turbatique, mutuo dixerunt : Quidnam est hoc quod fecit nobis Deus ? 29Veneruntque ad Jacob patrem suum in terram Chanaan, et narrauerunt ei omnia quæ accidissent sibi, dicentes : 30Locutus est nobis dominus terræ dure, et putavit nos exploratores esse provinciæ. 31Cui respondimus : Pacifici sumus, nec ullas molimur insidias. 32Duodecim fratres uno patre geniti sumus : unus non est super, minimus cum patre nostro est in terra Chanaan. 33Qui ait nobis : Sic probabo quod pacifici sitis : fratrem vestrum unum dimittite apud me, et cibaria domibus vestris necessaria sumite, et abite, 34fratremque vestrum minimum adducite ad me, ut sciam quod non sitis exploratores : et istum, qui tenetur in vinculis, recipere possitis : ac deinceps quæ vultis, emendi habeatis licentiam. 35His dictis, cum frumenta effunderent, singuli repererunt in ore saccorum ligatas pecunias, exterritisque simul omnibus, 36dixit pater Jacob : Absque liberis me esse fecistis : Joseph non est super, Simeon tenetur in vinculis, et Benjamin auferetis : in hæc omnia mala reciderunt. 37Cui respondit Ruben : Duos filios meos interfice, si non reduxero illum tibi : trade illum in manu mea, et ego eum tibi restituam. 38At ille : Non descendet, inquit, filius meus vobiscum : frater ejus mortuus est, et ipse solus remansit : si quid ei adversi acciderit in terra ad quam pergitis, deducetis canos meos cum dolore ad inferos.

43Interim fames omnem terram vehementer premebat. 2Consumptisque cibis quos ex Ægypto detulerant, dixit Jacob ad filios suos : Revertimini, et emite nobis pauxillum escarum. 3Respondit Judas : Denuntiavit nobis vir ille sub attestatione jurisjurandi, dicens : Non videbitis faciem meam, nisi fratrem vestrum minimum adduxeritis

Genesis

vobiscum. 4Si ergo vis eum mittere nobiscum, pergemus pariter, et ememus tibi necessaria : 5sin autem non vis, non ibimus : vir enim, ut sæpe diximus, denunciavit nobis, dicens : Non videbitis faciem meam absque fratre vestro minimo. 6Dixit eis Israël : In meam hoc fecistis miseriam, ut indicaretis ei et alium habere vos fratrem. 7At illi responderunt : Interrogavit nos homo per ordinem nostram progeniem : si pater viveret : si haberemus fratrem : et nos respondimus ei consequenter juxta id quod fuerat sciscitatus : numquid scire poteramus quod dicturus esset : Adducite fratrem vestrum vobiscum ? 8Judas quoque dixit patri suo : Mitte puerum mecum, ut proficiscamur, et possimus vivere : ne moriamur nos et parvuli nostri. 9Ego suscipio puerum : de manu mea require illum : nisi reduxero, et reddidero eum tibi, ero peccati reus in te omni tempore. 10Si non intercessisset dilatio, jam vice alter venissemus. 11Igitur Israël pater eorum dixit ad eos : Si sic necesse est, facite quod vultis : sumite de optimis terræ fructibus in vasis vestris, et deferte viro munera, modicum resinæ, et mellis, et storacis, stactes, et terebinthi, et amygdalarum. 12Pecuniam quoque duplicem ferte vobiscum : et illam, quam invenistis in sacculis, reportate, ne forte errore factum sit : 13sed et fratrem vestrum tollite, et ite ad virum. 14Deus autem meus omnipotens faciat vobis eum placabilem : et remittat vobiscum fratrem vestrum quem tenet, et hunc Benjamin : ego autem quasi orbatum absque liberis ero. 15Tulerunt ergo viri munera, et pecuniam duplicem, et Benjamin : descenderuntque in Ægyptum, et steterunt coram Joseph. 16Quos cum ille vidisset et Benjamin simul, præcepit dispensatori domus suæ, dicens : Introduc viros domum, et occide victimas, et instrue convivium : quoniam mecum sunt comesturi meridie. 17Fecit ille quod sibi fuerat imperatum, et introduxit viros domum. 18Ibique exterriti, dixerunt mutuo : Propter pecuniam, quam retulimus prius in saccis nostris, introducti sumus : ut devolvat in nos calumniam, et violenter subjiciat servituti et nos, et asinos nostros. 19Quam ob rem in ipsis foribus accedentes ad dispensatorem domus, 20locuti sunt : Oramus, domine, ut audias nos. Jam ante descendimus ut emeremus escas : 21quibus emptis, cum venissemus ad diversorium, aperuimus saccos nostros, et invenimus pecuniam in ore saccorum : quam nunc eodem pondere reportavimus. 22Sed et aliud attulimus argentum, ut emamus quæ nobis necessaria sunt : non est in nostra

conscientia quis posuerit eam in marsupiiis nostris. 23At ille respondit : Pax vobiscum, nolite timere : Deus vester, et Deus patris vestri, dedit vobis thesauros in saccis vestris : nam pecuniam, quam dedistis mihi, probatam ego habeo. Eduxitque ad eos Simeon. 24Et introductis domum, attulit aquam, et laverunt pedes suos, deditque pabulum asinis eorum. 25Illi vero parabant munera, donec ingrederetur Joseph meridie : audierant enim quod ibi comesturi essent panem. 26Igitur ingressus est Joseph domum suam, obtuleruntque ei munera, tenentes in manibus suis : et adoraverunt proni in terram. 27At ille, clementer resalutatis eis, interrogavit eos, dicens : Salvusne est pater vester senex, de quo dixeratis mihi ? adhuc vivit ? 28Qui responderunt : Sospes est servus tuus pater noster, adhuc vivit. Et incurvati, adoraverunt eum. 29Attollens autem Joseph oculos, vidit Benjamin fratrem suum uterinum, et ait : Iste est frater vester parvulus, de quo dixeratis mihi ? Et rursus : Deus, inquit, misereatur tui, fili mi. 30Festinavitque, quia commota fuerant viscera ejus super fratre suo, et erumpebant lacrimæ : et introiens cubiculum flevit. 31Rursusque lota facie egressus, continuit se, et ait : Ponite panes. 32Quibus appositis, seorsum Joseph, et seorsum fratribus, Ægyptiis quoque qui vescebantur simul, seorsum (illicitum est enim Ægyptiis comedere cum Hebræis, et profanum putant hujuscemodi convivium) 33sederunt coram eo, primogenitus juxta primogenita sua, et minimus juxta ætatem suam. Et mirabantur nimis, 34sumptis partibus quas ab eo acceperant : majorque pars venit Benjamin, ita ut quinque partibus excederet. Biberuntque et inebriati sunt cum eo.

44Præcepit autem Joseph dispensatori domus suæ, dicens : Imple saccos eorum frumento, quantum possunt capere : et pone pecuniam singulorum in summitate sacci. 2Scyphum autem meum argenteum, et pretium quod dedit tritici, pone in ore sacci junioris. Factumque est ita. 3Et orto mane, dimissi sunt cum asinis suis. 4Jamque urbem exierant, et processerant paululum : tunc Joseph accersito dispensatore domus, Surge, inquit, et persequere viros : et apprehensis dicit : Quare reddidistis malum pro bono ? 5scyphus, quem furati estis, ipse est in quo bibit dominus meus, et in quo augurari solet : pessimam rem fecistis. 6Fecit ille ut jusserat : et apprehensis per ordinem locutus est. 7Qui responderunt : Quare sic loquitur dominus noster, ut servi tui tantum

flagitii commiserint ? 8pecuniam, quam invenimus in summitate saccorum, reportavimus ad te de terra Chanaan : et quomodo consequens est ut furati simus de domo domini tui aurum vel argentum ? 9apud quemcumque fuerit inventum servorum tuorum quod quaeris, moriatur, et nos erimus servi domini nostri. 10Qui dixit eis : Fiat juxta vestram sententiam : apud quemcumque fuerit inventum, ipse sit servus meus, vos autem eritis innoxii. 11Itaque festinato deponentes in terram saccos, aperuerunt singuli. 12Quos scrutatus, incipiens a majore usque ad minimum, invenit scyphum in sacco Benjamin. 13At illi, scissis vestibus, oneratisque rursum asinis, reversi sunt in oppidum. 14Primusque Judas cum fratribus ingressus est ad Joseph (necdum enim de loco abierat) omnesque ante eum pariter in terram corruerunt. 15Quibus ille ait : Cur sic agere voluistis ? an ignoratis quod non sit similis mei in augurandi scientia ? 16Cui Judas : Quid respondebimus, inquit, domino meo ? vel quid loquemur, aut juste poterimus obtendere ? Deus invenit iniquitatem servorum tuorum : en omnes servi sumus domini mei, et nos, et apud quem inventus est scyphus. 17Respondit Joseph : Absit a me ut sic agam : qui furatus est scyphum, ipse sit servus meus : vos autem abite liberi ad patrem vestrum. 18Accedens autem propius Judas, confidenter ait : Oro, domine mi, loquatur servus tuus verbum in auribus tuis, et ne irascaris famulo tuo : tu es enim post Pharaonem 19dominus meus. Interrogasti prius servos tuos : Habetis patrem aut fratrem ? 20et nos respondimus tibi domino meo : Est nobis pater senex, et puer parvulus, qui in senectute illius natus est : cujus uterinus frater mortuus est : et ipsum solum habet mater sua, pater vero tenere diligit eum. 21Dixistisque servis tuis : Adducite eum ad me, et ponam oculos meos super illum. 22Suggessimus domino meo : Non potest puer relinquere patrem suum : si enim illum dimiserit, morietur. 23Et dixisti servis tuis : Nisi venerit frater vester minimus vobiscum, non videbitis amplius faciem meam. 24Cum ergo ascendissemus ad famulum tuum patrem nostrum, narravimus ei omnia quae locutus est dominus meus. 25Et dixit pater noster : Revertimini, et emite nobis parum tritici. 26Cui diximus : Ire non possumus : si frater noster minimus descenderit nobiscum, proficiscemur simul : alioquin illo absente, non audemus videre faciem viri. 27Ad quae ille respondit : Vos scitis quod duos genuerit mihi uxor mea. 28Egressus est unus, et dixistis : Bestia devoravit eum : et hucusque non comparet.

29Si tuleritis et istum, et aliquid ei in via contigerit, deducetis canos meos cum mœrore ad inferos. 30Igitur si intravero ad servum tuum patrem nostrum, et puer defuerit (cum anima illius ex hujus anima pendeat), 31videritque eum non esse nobiscum, morietur, et deducet famuli tui canos ejus cum dolore ad inferos. 32Ego proprie servus tuus sim qui in meam hunc recepi fidem, et spondi dicens : Nisi reduxero eum, peccati reus ero in patrem meum omni tempore. 33Manebo itaque servus tuus pro puero in ministerio domini mei, et puer ascendat cum fratribus suis. 34Non enim possum redire ad patrem meum, absente puero : ne calamitatis, quae oppressura est patrem meum, testis assistam.

45Non se poterat ultra cohibere Joseph multis coram astantibus : unde praecipit ut egredierentur cuncti foras, et nullus interesset alienus agnitioni mutuae. 2Elevavitque vocem cum fletu, quam audierunt Aegyptii, omnisque domus Pharaonis. 3Et dixit fratribus suis : Ego sum Joseph : adhuc pater meus vivit ? Non poterant respondere fratres nimio terrore perterriti. 4Ad quos ille clementer : Accedite, inquit, ad me. Et cum accessissent prope : Ego sum, ait, Joseph, frater vester, quem vendidistis in Aegyptum. 5Nolite pavere, neque vobis durum esse videatur quod vendidistis me in his regionibus : pro salute enim vestra misit me Deus ante vos in Aegyptum. 6Biennium est enim quod coepit fames esse in terra : et adhuc quinque anni restant, quibus nec arari poterit, nec meti. 7Praemisitque me Deus ut reservemini super terram, et escas ad vivendum habere possitis. 8Non vestro consilio, sed Dei voluntate huc missus sum : qui fecit me quasi patrem Pharaonis, et dominum universae domus ejus, ac principem in omni terra Aegypti. 9Festinate, et ascendite ad patrem meum, et dicetis ei : Hæc mandat filius tuus Joseph : Deus fecit me dominum universae terrae Aegypti : descende ad me, ne moreris, 10et habitabis in terra Gessen : erisque juxta me tu, et filii tui, et filii filiorum tuorum, oves tuæ, et armenta tua, et universa quae possides : 11ibique te pascam (adhuc enim quinque anni residui sunt famis) ne et tu pereas, et domus tua, et omnia quae possides. 12En oculi vestri, et oculi fratris mei Benjamin, vident quod os meum loquatur ad vos. 13Nuntiate patri meo universam gloriam meam, et cuncta quae vidistis in Aegypto : festinate, et adducite eum ad me. 14Cumque amplexatus recidisset in collum Benjamin fratris sui, flevit :

illo quoque similiter flente super collum ejus. 15Osculatusque est Joseph omnes fratres suos, et ploravit super singulos : post quæ ausi sunt loqui ad eum. 16Auditumque est, et celebri sermone vulgatum in aula regis : Venerunt fratres Joseph : et gavisus est Pharao, atque omnis familia ejus. 17Dixitque ad Joseph ut imperaret fratribus suis, dicens : Onerantes jumenta, ite in terram Chanaan, 18et tollite inde patrem vestrum et cognationem, et venite ad me : et ego dabo vobis omnia bona Ægypti, ut comedatis medullam terræ. 19Præcipe etiam ut tollant plaustra de terra Ægypti, ad subvectionem parvulorum suorum ac conjugum : et dicito : Tollite patrem vestrum, et properate quantocius venientes. 20Nec dimittatis quidquam de supellectili vestra : quia omnes opes Ægypti vestræ erunt. 21Feceruntque filii Israël ut eis mandatum fuerat. Quibus dedit Joseph plaustra, secundum Pharaonis imperium, et cibaria in itinere. 22Singulis quoque proferri jussit binas stolas : Benjamin vero dedit trecentos argenteos cum quinque stolis optimis : 23tantundem pecuniæ et vestium mittens patri suo, addens et asinos decem, qui subveherent ex omnibus divitiis Ægypti, et totidem asinas, triticum in itinere, panesque portantes. 24Dimisit ergo fratres suos, et proficiscentibus ait : Ne irascamini in via. 25Qui ascendentes ex Ægypto, venerunt in terram Chanaan ad patrem suum Jacob. 26Et nuntiaverunt ei, dicentes : Joseph filius tuus vivit : et ipse dominatur in omni terra Ægypti. Quo audito Jacob, quasi de gravi somno evigilans, tamen non credebat eis. 27Illi e contra referebant omnem ordinem rei. Cumque vidisset plaustra et universa quæ miserat, revixit spiritus ejus, 28et ait : Sufficit mihi si adhuc Joseph filius meus vivit : vadam, et videbo illum antequam moriar.

46Profectusque Israël cum omnibus quæ habebat, venit ad Puteum juramenti : et mactatis ibi victimis Deo patris sui Isaac, 2audivit eum per visionem noctis vocantem se, et dicentem sibi : Jacob, Jacob. Cui respondit : Ecce adsum. 3Ait illi Deus : Ego sum fortissimus Deus patris tui : noli timere, descende in Ægyptum, quia in gentem magnam faciam te ibi. 4Ego descendam tecum illuc, et ego inde adducam te revertentem : Joseph quoque ponet manus suas super oculos tuos. 5Surrexit autem Jacob a Puteo juramenti : tuleruntque eum filii cum parvulis et uxoribus suis in plaustris quæ miserat Pharao ad portandum senem, 6et omnia quæ possederat in terra Chanaan : venitque in Ægyptum cum omni

semine suo, 7filii ejus, et nepotes, filia, et cuncta simul progenies. 8Hæc sunt autem nomina filiorum Israël, qui ingressi sunt in Ægyptum, ipse cum liberis suis. Primogenitus Ruben. 9Filii Ruben : Henocho et Phallu et Hesron et Charmi. 10Filii Simeon : Jamuel et Jamin et Ahod, et Jachin et Sohar, et Saul filius Chanaanitidis. 11Filii Levi : Gerson et Caath et Merari. 12Filii Juda : Her et Onan et Sela et Phares et Zara ; mortui sunt autem Her et Onan in terra Chanaan. Nati sunt filii Phares : Hesron et Hamul. 13Filii Issachar : Thola et Phua et Job et Semron. 14Filii Zabulon : Sared et Elon et Jalehel. 15Hi filii Lia quos genuit in Mesopotamia Syriae cum Dina filia sua : omnes animæ filiorum ejus et filiarum, triginta tres. 16Filii Gad : Sephion et Haggi et Suni et Esebon et Heri et Arodi et Areli. 17Filii Aser : Jamne et Jesua et Jessui et Beria, Sara quoque soror eorum. Filii Beria : Heber et Melchiel. 18Hi filii Zelphæ, quam dedit Laban Liae filia suæ : et hos genuit Jacob sedecim animas. 19Filii Rachel uxoris Jacob : Joseph et Benjamin. 20Nati sunt Joseph filii in terra Ægypti, quos genuit ei Aseneth filia Putiphare sacerdotis Heliopoleos : Manasses et Ephraim. 21Filii Benjamin : Bela et Bechor et Asbel et Gera et Naaman et Echi et Ros et Mophim et Ophim et Ared. 22Hi filii Rachel quos genuit Jacob : omnes animæ, quatuordecim. 23Filii Dan : Husim. 24Filii Nephthali : Jasiel et Guni et Jeser et Sallem. 25Hi filii Balæ, quam dedit Laban Racheli filia suæ : et hos genuit Jacob : omnes animæ, septem. 26Cunctæ animæ, quæ ingressæ sunt cum Jacob in Ægyptum, et egressæ sunt de femore illius, absque uxoribus filiorum ejus, sexaginta sex. 27Filii autem Joseph, qui nati sunt ei in terra Ægypti, animæ duæ. Omnes animæ domus Jacob, quæ ingressæ sunt in Ægyptum, fuere septuaginta. 28Misit autem Judam ante se ad Joseph, ut nuntiaret ei, et occurreret in Gessen. 29Quo cum pervenisset, juncto Joseph curro suo, ascendit obviam patri suo ad eundem locum : vidensque eum, irrui super collum ejus, et inter amplexus flevit. 30Dixitque pater ad Joseph : Jam lætus moriar, quia vidi faciem tuam, et superstitem te relinquo. 31At ille locutus est ad fratres suos, et ad omnem domum patris sui : Ascendam, et nuntiabo Pharaoni, dicamque ei : Fratres mei, et domus patris mei, qui erant in terra Chanaan, venerunt ad me : 32et sunt viri pastores ovium, curamque habent alendorum gregum : pecora sua, et armenta, et omnia quæ habere potuerunt, adduxerunt secum. 33Cumque vocaverit vos, et dixerit : Quod est opus vestrum ?

34respondebitis : Viri pastores sumus servi tui, ab infantia nostra usque in præsens, et nos et patres nostri. Hæc autem dicetis, ut habitare possitis in terra Gessen : quia detestantur Ægyptii omnes pastores ovium.

47Ingressus ergo Joseph nuntiavit Pharaoni, dicens : Pater meus et fratres, oves eorum et armenta, et cuncta quæ possident, venerunt de terra Chanaan : et ecce consistunt in terra Gessen. 2Extremos quoque fratrum suorum quinque viros constituit coram rege : 3quos ille interrogavit : Quid habetis operis ? Responderunt : Pastores ovium sumus servi tui, et nos et patres nostri. 4Ad peregrinandum in terra tua venimus : quoniam non est herba gregibus servorum tuorum, ingravescente fame in terra Chanaan : petimusque ut esse nos jubeas servos tuos in terra Gessen. 5Dixit itaque rex ad Joseph : Pater tuus et fratres tui venerunt ad te. 6Terra Ægypti in conspectu tuo est : in optimo loco fac eos habitare, et trade eis terram Gessen. Quod si nosti in eis esse viros industrios, constitue illos magistros pecorum meorum. 7Post hæc introduxit Joseph patrem suum ad regem, et statuit eum coram eo : qui benedicens illi, 8et interrogatus ab eo : Quot sunt dies annorum vitæ tuæ ? 9respondit : Dies peregrinationis meæ centum triginta annorum sunt, parvi et mali, et non pervenerunt usque ad dies patrum meorum quibus peregrinati sunt. 10Et benedicto rege, egressus est foras. 11Joseph vero patri et fratribus suis dedit possessionem in Ægypto in optimo terræ loco, Ramesses, ut præceperat Pharaon. 12Et alebat eos, omnemque domum patris sui, præbens cibaria singulis. 13In toto enim orbe panis deerat, et oppresserat fames terram, maxime Ægypti et Chanaan. 14E quibus omnem pecuniam congregavit pro venditione frumenti, et intulit eam in ærarium regis. 15Cumque defecisset emptoribus pretium, venit cuncta Ægyptus ad Joseph, dicens : Da nobis panes : quare morimur coram te, deficiente pecunia ? 16Quibus ille respondit : Adducite pecora vestra, et dabo vobis pro eis cibos, si pretium non habetis. 17Quæ cum adduxissent, dedit eis alimenta pro equis, et ovibus, et bobus, et asinis : sustentavitque eos illo anno pro commutatione pecorum. 18Venerunt quoque anno secundo, et dixerunt ei : Non celabimus dominum nostrum quod deficiente pecunia, pecora simul defecerunt : nec clam te est, quod absque corporibus et terra nihil habeamus. 19Cur ergo moriemur te vidente ? et nos et terra nostra

tui erimus : eme nos in servitutem regiam, et præbe semina, ne pereunte cultore redigatur terra in solitudinem. 20Emit igitur Joseph omnem terram Ægypti, vendentibus singulis possessiones suas præ magnitudine famis. Subjecitque eam Pharaoni, 21et cunctos populos ejus a novissimis terminis Ægypti usque ad extremos fines ejus, 22præter terram sacerdotum, quæ a rege tradita fuerat eis : quibus et statuta cibaria ex horreis publicis præbebantur, et idcirco non sunt compulsi vendere possessiones suas. 23Dixit ergo Joseph ad populos : En ut cernitis, et vos et terram vestram Pharaon possidet : accipite semina, et serite agros, 24ut fruges habere possitis. Quintam partem regi dabitis : quatuor reliquas permitto vobis in sementem, et in cibum familiis et liberis vestris. 25Qui responderunt : Salus nostra in manu tua est : respiciat nos tantum dominus noster, et læti serviemus regi. 26Ex eo tempore usque in præsentem diem, in universa terra Ægypti regibus quinta pars solvitur, et factum est quasi in legem, absque terra sacerdotali, quæ libera ab hac conditione fuit. 27Habitavit ergo Israël in Ægypto, id est, in terra Gessen, et possedit eam : auctusque est, et multiplicatus nimis. 28Et vixit in ea decem et septem annis : factique sunt omnes dies vitæ illius, centum quadraginta septem annorum. 29Cumque appropinquare cerneret diem mortis suæ, vocavit filium suum Joseph, et dixit ad eum : Si inveni gratiam in conspectu tuo, pone manum tuam sub femore meo : et facies mihi misericordiam et veritatem, ut non sepelias me in Ægypto : 30sed dormiam cum patribus meis, et auferas me de terra hac, condasque in sepulchro majorum meorum. Cui respondit Joseph : Ego faciam quod jussisti. 31Et ille : Jura ergo, inquit, mihi. Quo jurante, adoravit Israël Deum, conversus ad lectuli caput.

48His ita transactis, nuntiatum est Joseph quod ægrotaret pater suus : qui, assumptis duobus filiis Manasse et Ephraim, ire perrexit. 2Dictumque est seni : Ecce filius tuus Joseph venit ad te. Qui confortatus sedit in lectulo. 3Et ingresso ad se ait : Deus omnipotens apparuit mihi in Luza, quæ est in terra Chanaan : benedixitque mihi, 4et ait : Ego te augebo et multiplicabo, et faciam te in turbas populorum : daboque tibi terram hanc, et semini tuo post te in possessionem sempiternam. 5Duo ergo filii tui, qui nati sunt tibi in terra Ægypti antequam huc venirem ad te, mei erunt : Ephraim et Manasses, sicut Ruben et Simeon reputabuntur

mihi. 6Reliquos autem quos genueris post eos, tui erunt, et nomine fratrum suorum vocabuntur in possessionibus suis. 7Mihi enim, quando veniebam de Mesopotamia, mortua est Rachel in terra Chanaan in ipso itinere, eratque venum tempus : et ingrediebar Ephratam, et sepelivi eam juxta viam Ephratæ, quæ alio nomine appellatur Bethlehem. 8Videns autem filios ejus dixit ad eum : Qui sunt isti ? 9Respondit : Filii mei sunt, quos donavit mihi Deus in hoc loco. Adduc, inquit, eos ad me, ut benedicam illis. 10Oculi enim Israël caligabant præ nimia senectute, et clare videre non poterat. Applicitosque ad se, deosculatus et circumplexus eos, 11dixit ad filium suum : Non sum fraudatus aspectu tuo : insuper ostendit mihi Deus semen tuum. 12Cumque tulisset eos Joseph de gremio patris, adoravit pronus in terram. 13Et posuit Ephraim ad dexteram suam, id est, ad sinistram Israël : Manassen vero in sinistra sua, ad dexteram scilicet patris, applicuitque ambos ad eum. 14Qui extendens manum dexteram, posuit super caput Ephraim minoris fratris : sinistram autem super caput Manasse qui major natu erat, commutans manus. 15Benedixitque Jacob filiis Joseph, et ait : Deus, in cujus conspectu ambulaverunt patres mei Abraham, et Isaac ; Deus qui pascit me ab adolescentia mea usque in præsentem diem : 16angelus, qui eruit me de cunctis malis, benedicat pueris istis : et invocetur super eos nomen meum, nomina quoque patrum meorum Abraham et Isaac, et crescant in multitudinem super terram. 17Videns autem Joseph quod posuisset pater suus dexteram manum super caput Ephraim, graviter accepit : et apprehensam manum patris levare conatus est de capite Ephraim, et transferre super caput Manasse. 18Dixitque ad patrem : Non ita convenit, pater : quia hic est primogenitus, pone dexteram tuam super caput ejus. 19Qui renuens, ait : Scio, fili mi, scio : et iste quidem erit in populos, et multiplicabitur : sed frater ejus minor, major erit illo : et semen illius crescet in gentes. 20Benedixitque eis in tempore illo, dicens : In te benedicetur Israël, atque dicetur : Faciat tibi Deus sicut Ephraim, et sicut Manasse. Constituitque Ephraim ante Manassen. 21Et ait ad Joseph filium suum : En ego morior, et erit Deus vobiscum, reducetque vos ad terram patrum vestrorum. 22Do tibi partem unam extra fratres tuos, quam tuli de manu Amorrhæi in gladio et arcu meo.

49Vocavit autem Jacob filios suos, et ait eis : Congregamini, ut annuntiem quæ ventura sunt vobis in diebus novissimis. 2Congregamini, et audite, filii Jacob, audite Israël patrem vestrum : 3Ruben, primogenitus meus, tu fortitudo mea, et principium doloris mei ; prior in donis, major in imperio. 4Effusus es sicut aqua, non crescas : quia ascendisti cubile patris tui, et maculasti stratum ejus. 5Simeon et Levi fratres vasa iniquitatis bellantia. 6In consilium eorum non veniat anima mea, et in cœtu illorum non sit gloria mea : quia in furore suo occiderunt virum, et in voluntate sua suffoderunt murum. 7Maledictus furor eorum, quia pertinax : et indignatio eorum, quia dura : dividam eos in Jacob, et dispergam eos in Israël. 8Juda, te laudabunt fratres tui : manus tua in cervicibus inimicorum tuorum, adorabunt te filii patris tui. 9Catus leonis Juda : ad prædam, fili mi, ascendisti : requiescens accubuisti ut leo, et quasi læna : quis suscitabit eum ? 10Non auferetur sceptrum de Juda, et dux de femore ejus, donec veniat qui mittendus est, et ipse erit expectatio gentium. 11Ligans ad vineam pullum suum, et ad vitem, o fili mi, asinam suam, lavabit in vino stolam suam et in sanguine uvæ pallium suum. 12Pulchriores sunt oculi ejus vino, et dentes ejus lacte candidiores. 13Zabulon in littore maris habitabit, et in statione navium pertingens usque ad Sidonem. 14Issachar asinus fortis accubans inter terminos. 15Vidit requiem, quod esset bona et terram, quod optima : et supposuit humerum suum ad portandum, factusque est tributis serviens. 16Dan judicabit populum suum sicut et alia tribus in Israël. 17Fiat Dan coluber in via, cerastes in semita, mordens ungulas equi, ut cadat ascensor ejus retro. 18Salutare tuum expectabo, Domine. 19Gad, accinctus præliabitur ante eum : et ipse accingetur retrorsum. 20Aser, pinguis panis ejus, et præbebit delicias regibus. 21Nephthali, cervus emissus, et dans eloquia pulchritudinis. 22Filius accrescens Joseph, filius accrescens et decorus aspectu : filiæ discurrerunt super murum. 23Sed exasperaverunt eum et jurgati sunt, invideruntque illi habentes jacula. 24Sedit in forti arcus ejus, et dissoluta sunt vincula brachiorum et manuum illius per manus potentis Jacob : inde pastor egressus est, lapis Israël. 25Deus patris tui erit adjutor tuus, et omnipotens benedicet tibi benedictionibus cæli desuper, benedictionibus abyssi jacentis deorsum, benedictionibus uberum et vulvæ. 26Benedictiones patris tui confortatæ sunt benedictionibus patrum ejus, donec veniret

Genesis

desiderium collium æternorum : fiant in capite Joseph, et in vertice Nazaræi inter fratres suos. 27Benjamin lupus rapax, mane comedat prædam, et vespere dividet spolia. 28Omnes hi in tribubus Israël duodecim : hæc locutus est eis pater suus, benedixitque singulis benedictionibus propriis. 29Et præcepit eis, dicens : Ego congregor ad populum meum : sepelite me cum patribus meis in spelunca duplici quæ est in agro Ephron Hethæi, 30contra Mambre in terra Chanaan, quam emit Abraham cum agro ab Ephron Hethæo in possessionem sepulchri. 31Ibi sepelierunt eum, et Saram uxorem ejus : ibi sepultus est Isaac cum Rebecca conjuge sua : ibi et Lia condita jacet. 32Finitisque mandatis quibus filios instruebat, collegit pedes suos super lectulum, et obiit : appositusque est ad populum suum.

50Quod cernens Joseph, ruit super faciem patris, flens et deosculans eum. 2Præcepitque servis suis medicis ut aromatibus condirent patrem. 3Quibus jussa explentibus, transierunt quadraginta dies : iste quippe mos erat cadaverum conditorum : flevitque eum Ægyptus septuaginta diebus. 4Et expleto planctus tempore, locutus est Joseph ad familiam Pharaonis : Si inveni gratiam in conspectu vestro, loquimini in auribus Pharaonis : 5eo quod pater meus adjuraverit me dicens : En morior : in sepulchro meo, quod fodi mihi in terra Chanaan, sepelies me. Ascendam igitur, et sepeliam patrem meum, ac revertar. 6Dixitque ei Pharao : Ascende, et sepeli patrem tuum sicut adjuratus es. 7Quo ascendente, ierunt cum eo omnes senes domus Pharaonis, cunctique majores natu terræ Ægypti : 8domus Joseph cum fratribus suis, absque parvulis, et gregibus atque armentis, quæ dereliquerant in terra Gessen. 9Habit quoque in comitatu currus et equites : et facta est turba non modica. 10Veneruntque ad Aream Atad, quæ sita est trans Jordanem : ubi celebrantes exequias planctu magno atque vehementi impleverunt septem dies. 11Quod

cum vidissent habitatores terræ Chanaan, dixerunt : Planctus magnus est iste Ægyptiis. Et idcirco vocatum est nomen loci illius, Planctus Ægypti. 12Fecerunt ergo filii Jacob sicut præceperat eis : 13et portantes eum in terram Chanaan, sepelierunt eum in spelunca duplici, quam emerat Abraham cum agro in possessionem sepulchri ab Ephron Hethæo, contra faciem Mambre. 14Reversusque est Joseph in Ægyptum cum fratribus suis, et omni comitatu, sepulto patre. 15Quo mortuo, timentes fratres ejus, et mutuo colloquentes : Ne forte memor sit injuriæ quam passus est, et reddat nobis omne malum quod fecimus, 16mandaverunt ei dicentes : Pater tuus præcepit nobis antequam moreretur, 17ut hæc tibi verbis illius diceremus : Obsecro ut obliviscaris sceleris fratrum tuorum, et peccati atque malitiæ quam exercuerunt in te : nos quoque oramus ut servis Dei patris tui dimittas iniquitatem hanc. Quibus auditis flevit Joseph. 18Veneruntque ad eum fratres sui : et proni adorantes in terram, dixerunt : Servi tui sumus. 19Quibus ille respondit : Nolite timere : num Dei possumus resistere voluntati ? 20Vos cogitastis de me malum : sed Deus vertit illud in bonum, ut exaltaret me, sicut in præsentiarum cernitis, et salvos faceret multos populos. 21Nolite timere : ego pascam vos et parvulos vestros : consolatusque est eos, et blande ac leniter est locutus. 22Et habitavit in Ægypto cum omni domo patris sui : vixitque centum decem annis. Et vidit Ephraim filios usque ad tertiam generationem. Filii quoque Machir filii Manasse nati sunt in genibus Joseph. 23Quibus transactis, locutus est fratribus suis : Post mortem meam Deus visitabit vos, et ascendere vos faciet de terra ista ad terram quam juravit Abraham, Isaac et Jacob. 24Cumque adjurasset eos atque dixisset : Deus visitabit vos, asportate ossa mea vobiscum de loco isto : 25mortuus est, expletis centum decem vitæ suæ annis. Et conditus aromatibus, repositus est in loculo in Ægypto.